

Nombia Kalesewola Nombia ɲan Yesu Kristo ba lese wola Gyɔn nɛ

Siaman Nombia

¹ Nombia ɲan doo tɔne kei man nɛ, Wurubuare moona ɲa fa ɔ bu Yesu Kristo nyi waa lese ɲa wola ɔ balan, na baa nyiɲ gyen nombia ɲan gyae kekɔɲ weeya keɲa man nɛ. Keɲte Kristo kpila ɔ kpilale lee adido te ɔ kaa lese mena nombia keɲa wola maɲ ɔ tobaale Gyɔn. ² Te maɲ Gyɔn mɔ ɲmarase nombia ɲan pou maɲ gbagba be naa na me sia nɛ see. Mee di adansɛ nyi nombia keɲa yɛɛ Wurubuare nombia ɲan Yesu Kristo ba lese wola maɲ nɛ. ³ Walaɲ kamase ɲon ɔ kala tɔne kei man nombia fa balan na, ɲon na nyeebam. Te balan baɲ mɔ bee nyii tɔne kei man nombia te bee di ɲe dɔɔ nɛ, baɲ na nyeebam. Nawolo nyi debaɲ keɲ mena nombia keɲa pou gyae ke kɔɲ nɛ ta benaa.

Tɔna ɲan Gyɔn be ɲmarase yelee Kristotena akpiise nyetooro ɲan ɲe kyaa Esia tɛɛle man nɛ

⁴ Maɲ Gyɔn ne ɲmarase na tɔne kei mee yelee Kristotena akpiise nyetooro ɲan pou ɲe kyaa Esia tɛɛle man nɛ. Wurubuare ɲon ɔ kyaa te ɔ wulaa ɔ kyaa lee gyangba gyangba keɲ te waa kyaa kekpaakekpaa nɛ, na ɔ felin ɲon ɔ dana donse nyetooro te ɔ seɲɛɛ ɲon Wurubuare gyooro gbeli keɲ siaman nɛ, baa mo be berɛɛ

boele ñon na baa fa ñon wosefɛereŋ. ⁵ Yesu Kristo mɔ waa mo ɔ bɛrɛɛ boele ñon na waa fa ñon wosefɛereŋ. Ñon yɛna walaŋ ñon ɔ ne di ɔ nombia dɔɔ, te ɔ ne di Wurubuare wose man adanseɛ anokoare gbɛɛ. Ñon yɛna walaŋ gyaŋgbate ñon ɔ be taŋgbɛɛ foŋ lee yeŋ man, te ñon mɔ ne diina gyoori tɛele kei dɔɔ gyooneŋ pou dɔɔ. Ɔ ne gyae daa nideli mena dɔɔ te ɔ yeŋawɔ kyɛɛkee ɔ fatabo leki mo lɛɛ daa lee de nombiakumɛɛ pou man. ⁶ Ɔ ta mo daa kpu ɔ gyoori keŋ man, na dee di gyoori kpu na e. Te ɔ see daa saere na dɛɛ som de Gbeŋgyoo Wurubuare ñon ɔ yɛɛ ɔ Wurubuare na ɔ kya e nɛ. Ñon Yesu Kristo kaboela na gyoorobiiri te ɔ dana doŋ kekpaakekpa. Amen.

⁷ Ɛ kɛɛ, ɔ doŋ ñoma man ɔ ne kɔŋ!

Walaŋ kamase waa naa e na ɔ sia,

te balaŋ baŋ gba bɔɔ sɔɔ e apia nɛ baa naa e.

Te lee ñon dɔɔ deise pou balaŋ baa kyaa walaŋsa man.

Mena ne gyae la kekɔŋ. Amen.

⁸ De Gbeŋgyoo Wurubuare ñon ɔ kyaa te ɔ wulaa ɔ kyaa lee gyaŋgba gyaŋgba, te waa kyaa kekpaakekpa keŋ ñon yɛna doŋ pou nyee nɛ kpa nyiaa, “Maŋ yɛna gyaŋgbate na ɔtomante.”

Gyɔn naa Yesu na ɔ sia ñgba doseɛ man nɛ

⁹ Maŋ Gyɔn ñon me yɛɛ ɛ dɔɔ Kristo baale e nɛ ne ñmarase na tɔne kei. Lee keŋ me silana Kristo dɔɔ, daa na ñon pou nyiŋa na konɔɔ te dɛɛ naa diyem keŋ balaŋ baŋ be doo ɔ gyoori keŋ man ne naa nɛ. Nawolo nyi keŋ mɔɔ kolosi Wurubuare nombia ñan te mɔɔ di Yesu

Kristo wose man adanseε dɔɔ, te be funja man kelo tɛelebii ken lon be kilisi ke gyanee te bεε baake ke nyi Patimose ne dɔɔ. ¹⁰ De Gbenjyoo Wurubuarε ɔsom wee daale ne, Wurubuarε felin jon kaa gyoowɔ me man nideli te me nyii woya njaale me wole kenken ngba kabere te ba wolawɔ ne. ¹¹ Kenje woya nan yako man nyiaa, “Nmarase kpene kamase ken n ne naa ne do tone man, na n ka mo tone kenan yelee Kristotena akpiise nyetooro nan ne kyaa Esia tɛele man ne. Donɔɔse nan man akpiise nenan kyaa ne yena, Efeso na Simaena na Pɛgamum na Tiatira na Saadise na Filadefia na Loadisia.”

¹² Botɔɔ te ma besenaa ma wose na maa keε walan jon ɔ ne kolosi na man ne. Me kabesena ma wose ne, te me naa nyeela nyetooro njaale. Kɔba yayam te ba moowɔ yεε na, te bεε mo kanease bo gyakaa ne dɔɔ. ¹³ Me keε na kolo sejeε la nyeela nyetooro nan nsana nsana ngba deniwalan ne. ɔ doona kegba wurikyim tɔ ɔ nawɔɔ pou, te ɔ moo kɔba yayam abɔɔɔ kpan karase ɔ konɔɔ man. ¹⁴ ɔ nyee woloseε pareparepare ngba akaraleε ne, te ɔ siabia mo ne njalakee ngba boalan laakem ne. ¹⁵ ɔ nawɔɔ ne njalakee ngba ba moo nyeele bo do boalan man kyalase ke ne, te ɔ woya mo ne seree ngba boo wuu laa ne lam ne. ¹⁶ Na ɔ dana kyolobiise nyetooro ɔ dunolon nyinmaa man, te yoosila ken ke yεε sia na wole te keε bee nideli ne toseε ɔ nɔɔman. Na ɔ siagbεε mo ne njalakee ngba weese ne gyɔɔ la kpalala ne.

¹⁷ Ma kena e ne, ma soo ma wose lo ɔ nawɔɔtεε ngba ma yenjae ne. Kenje ɔ moo ɔ dunolon

nyinmaa gyakaa me dɔɔ te ɔ yako maɲ nyiaa, “Na yee ya. Maɲ yena gyanɣbate na ɔtomante ɲon. ¹⁸ Maɲ yena walaɲ ɲon me kyaa nɛ. Kɛɛ, ma yeɲawɔ kaalan mɔna nɛnɛɛ me kyaa kekpaakekpaa. Te me dana don yeɲ na woyadɛɛ pou dɔɔ. ¹⁹ Mena dɔɔ ɲmarase nombia ɲan n ne naa nɛ pou see. ɲmarase ɲan pou ɲe kyaa debokeiman, na ɲan pou ɲe gyae kekɔɲ wɔle wɔle nɛ see. ²⁰ Kyolobiise nyetooro ɲan n be naa me dunoluɲ nyinmaa man, na nyeela nyetooro ɲan bɔɔ mo kɔba yayam yɛɛ ɲa te bɛɛ mo kanease gyakaa ɲe dɔɔ nɛ, mena abɔɔ ɲenan yɛɛ nombia aweeseɲ ɲa. Te kpene keɲ ɲa seɲɛɛ fa yaa mɛɛ gyae maa wola neɲ nɛ. Kyolobiise nyetooro ɲan seɲɛɛ fa kegyiise baɲ ba seɲɛɛ Kristotena akpiise nyetooro ɲan ɲe kyaa donɔɔse nyetooro ɲan siaman nɛ. Te kɔba yayam nyeela nyetooro ɲan bɛɛ mo kanease gyakaa ɲe dɔɔ nɛ mo seɲɛɛ fa Kristotena akpiise nyetooro ɲan.”

2

Tɔne keɲ bɔɔ ɲmarase yelee Kristotena baɲ be kyaa Efeso donɔɔ man nɛ

¹ Keɲte ɔ besewɔ yako maɲ Gyɔn bela nyiaa, “ɲmarase nombia keɲa yelee Kristotena baɲ be kyaa Efeso donɔɔ man nɛ be kegyia ɲon. Yako e nyiaa.

Nnɛ yaa maɲ walaɲ ɲon me dana kyolobiise nyetooro me dunoluɲ nyinmaa man, te me donɛɛ nyeela nyetooro ɲan bɔɔ mo kɔba yayam yɛɛ ɲa te bɛɛ mo kanease gyakaa ɲe dɔɔ nɛ nsana nsana ne yako. ² ‘Ma gyeɲ ɛ nombia

ayεεsa. E ne kyan ε wose yεε tom, te ε ne nyin konoo sen kenken ε kayeyεε man. Ma gyen nyi ε bεε mo ε wose do na balan kumεε ya. E ta gyoo balan ban bεε beo baake ba wose nyi be yεε Kristo kpilalawo ne wose man keε, te ε naawo nyi be yεε akεrεεtenawo. ³ Lee mena ken ε be lεε man di doo ε nyina konoo sen kenken naa diyem, ken ε wose te yokose non na ε ka lee me wole ya.

⁴ Mɔna nombii dokolon ken moo naa lee ε wose man ken be dei ya yεna nyiaa, balan kegyae ken doo ε man lee kewalan ken ε be lεε Kristo di ne, ta lee ε man. ⁵ Mena doo ε toose botoo ken nafa ε seηεε pεte ε ba lee ε wole ne. E kyεεkee lee ε gbεenenε kumεε man na ε ke kɔη Wurubuarε gyan, na ε ke yεε aboo ηan nafa ε ne yεε kewalan ken ne. Nyi akpaa ε te kyεεkee ε dinoo ya ne, maa kɔη kaa gate dan ken doo ε kanea ken gyakaa ne lee ke dasenae man. ⁶ Mɔna nombii dokolon ken ε ne yεε te ke dei me gyan yεna nyi, ε ne kola Nikolaitena nombia ayεεsa ηgba mena ken man mo ne kola ηa ne.

⁷ Walaη kamase non o dana denjele anenyiin dei ne, waa see denjele na waa nyii kpene ken Wurubuarε felin non ne kolosi fa Kristotena ban ne. O kpa nyiaa, walaη kamase non o sem kenken te o yoo di nombiakumεε pou doo ne, maa fa otenate gbεε na waa di nyeedon dan ken ka seηεε Wurubuarε gyan botoo ken bεε baake nyi Paradiso ne bia.' "

Tone ken boo ηmarase yeleε Kristotena ban be

kyaa Simaena donɔɔ man ne

⁸ Kenɛ ɔ besewɔ yako man nyiaa, “Nmarase nombia kenɛ yele Kristotena ban be kyaa Simaena donɔɔ man ne be kegyia non. Yako e nyiaa.

‘Nne yaa man walaɲ non man yena gyanɲbate na ɔtomante, te mɔɔ yem te mɔɔ bese fon lee yen man ne ne yako. ⁹ Ma gyen nombia nan be yala non na kayeyee ken ε na yeyee. Ma gyen mɔ nyi ε yee ayematenawɔ, mɔna Wurubuare gyan na ε te yee ayematenawɔ ya. Ma gyen nombiakumee nan balaɲ ne kolosi lee ε wose man. Mena balaɲ benaɲ ne baake ba wose nyi be yee Gyudatenawɔ, mɔna ke yee dekara ke. N kee na be yee ɔbonsam balaɲwɔ. ¹⁰ E na yeli kayeyee ken gyae kaa koɲ ε dɔɔ ne ka do non gyakolon ya. Mee yako non baa nyiaa, ɔbonsam waa yela baa kyan ε man baale keto deni na waa mo keese non kee. E kena diyem menee weeya kufu. Nyi akpaa ke yee yen ke koran na, ε sen kenken kelii ɔto. Akpaa ε yee mena na, maa mo nyeedon kekpaɔ to non kom.

¹¹ Walaɲ kamase non ɔ dana denjele anenyiin dei ne, waa see denjele na waa nyii kpene ken Wurubuare felin non ne kolosi fa Kristotena ban ne. ɔ kpa nyiaa, walaɲ kamase non ɔ sem kenken te ɔ yoo di nombiakumee pou dɔɔ ne, ɔtenate be gyae waa tekaa yen yen bolate ken bela ya.’ ”

Tone ken bɔɔ nmarase yele Kristotena ban be kyaa Pegamum donɔɔ man ne

¹² Keṅte ɔ besewɔ yako maṅ bela nyiaa, “Nmarase nombia keṅa yele Kristotena baṅ be kyaa Pɛgamum donɔɔ man nɛ be kegyia ṅon. Yako e nyiaa.

‘Nne yaa maṅ walaṅ ṅon me dana yoosila sia na wɔle keṅ keɛ bee nideli nɛ ne yako. ¹³ Ma gyeṅ ε dekyae. Ma gyeṅ nyi ε kyae botɔɔ keṅ ɔbɔnsam ne di gyoori nɛ. Debaṅ keṅ Antipase ne kolosi ma wose man nombia anokoare man fa balan botɔɔ te bɔɔ ko e koraṅ nɛ, ε seṅawɔ keṅkeṅ ε keɛɛdi man keṅ ε ta lee me wɔle.

¹⁴ Mɔna nombia bia ṅan mɔɔ naa lee ε wose man keṅ ṅɔɔ dei ya yena nyiaa, balan baale doo ε man keṅ be silana Baalam kawola keṅ. Baalam ṅonaṅ wolana Balaki nyi waa beo Iseraetena na baa yɛɛ nombiakumɛɛ. Keṅte ɔ beo wɔ yela be dii weeneɛ ṅan bɔɔ mo deesi fa beɛneṅ nɛ, te ɔ besewɔ yela be yɛɛ kafon nombia kpu. ¹⁵ Mena ke mɔ te balan baale doo ε man keṅ be silana Nikolaitena kawola keṅ. ¹⁶ Mena dɔɔ ε kyɛɛkee lee ε gbɛɛneṅ kumɛɛ man na ε ke kɔṅ Wurubuare gyaṅ. Na mena ya nɛ be gyae ke di weeya ya maa kɔṅ ε gyaṅ, na maa mo yoosila keṅ doo me nɔɔman nɛ kaa yoo na mena balan benaṅ.

¹⁷ Walaṅ kamase ṅon ɔ dana denɛle anenyiiṅ dei nɛ, waa see denɛle na waa nyii kpene Wurubuare feliiṅ ṅon ne kolosi fa Kristotena baṅ nɛ. ɔ kpa nyiaa, walaṅ kamase ṅon ɔ sem keṅkeṅ te ɔ yoo di nombiakumɛɛ pou dɔɔ nɛ, maa fa ɔtenate weeneɛ ṅan weeseɛ te beɛ baake ṅa nyi Maana nɛ ṅaale waa di. Maa bese fa ɔtenate boe wolom keṅ bɔɔ

ηmarase yele wole daale gyakaa ke dɔɔ ne kpu. Nolo be gyae waa gyen yele ken gyakaa boe kenan dɔɔ kpu na walan ηon waa nyin ke ne ya.' ”

Tɔne ken bɔɔ ηmarase yelee Kristotena ban be kyaa Tiatira donɔɔ man ne

¹⁸ Kenɛ ɔ besewɔ yako man bela nyiaa, “Nmarase nombia kenɛ yelee Kristotena ban be kyaa Tiatira donɔɔ man ne be kegyia ηon. Yako e nyiaa,

‘Nne yaa man Wurubuare bu ηon me sia ne ηalakee ηgba boalan laakem ne, te me nawɔ mo ne ηalakee ηgba nyeele ken bɔɔ mo do boalan man kyalase ke ne ne yako. ¹⁹ Ma gyen ε nombia ayɛɛsa. Ma gyen ε balan kegyae na ε kelɛɛdi na yɔ ɔsom na ε keɛ kyan ε wose sen kenken kayeyɛɛ man. Ma gyen nyi nenɛɛ dɔɔ, ε ne yɛɛ nombia kraakpaa kela deban ken ε be tanɔbɛɛ lɛɛ man di ne.

²⁰ Mɔna nombii dokolon ken mɔɔ naa lee ε wose man ken be dei ya yɛna nyiaa, ε ne fa alo ηon bɛɛ baake e nyi Gyesebeli ηon ɔ ne baake ɔ wose nyi ɔ yɛɛ Wurubuare dekenkenɔɔre e ne gbɛɛ te ɔ ne yɛɛ ɔ kegyaebii. Nawolo nyi ɔ dana ɔ kawolakum ken ɔ na beo me tewulɛɛ, te ɔ ne yeli bɛɛ yɛɛ kafon nombia te ɔ ne yeli bee di weenɛɛ ηan bɛɛ mo deesi fa bɛɛnenɛ. ²¹ Ma te keɛ ɔ siaman kyare nyi nafa waa kyɛɛkee lee ɔ gbɛɛnenɛ kumɛɛ ηenan man na waa kɔn Wurubuare gyan, mɔna ɔ bɛɛ gyae waa tina ɔ nombiakumɛɛ ηenan keyɛɛ yela ya. ²² Lee mena dɔɔ maa gyɔ e do kawee, na

waa doo dofonon doo yeyee. Te akpaa balan ban pou ban na e ne yee mena kafon nombia nenan te won ba wose lee o nombiakumee nenan keyee man ya ne, maa yela ban mo kena diyem nideli ngba non ne. ²³ Maa koe o balan ban pou be silana e ne. Me yee mena ne, Kristotena ban pou baa gyen nyi man yena walan non o gyen balan konose na ba agyuenese man nombia pou. Nombia nan walan kamase ne yee ne te maa kee na maa to e kom. ²⁴ Nenee emee balan akan ban e kyaa Tiatira donoo man te e be bee e te sila Gyesebeli kawolakum ken ya, te e be bee e te kasee kpene ken ban be silana alo nonan ne ne baake nyi obonsam nombia aweesen nan ya ne, moo gyae maa mo kasolo daale lo e doo bela ya. ²⁵ Mona e kyan nombia nan e dana ne man kenken kelii deban ken maa bese kon.

²⁶⁻²⁷ Walan kamase non o sem kenken te o yoo di obonsam doo te o yee ma kegyaebii kelii oto ne, maa fa e don na waa di teelese pou doo, ngba mena ken me kya be fa man don ne.

Maa fa e don na waa di teele kei balan pou doo, ken o be gyae waa wii be waranase ya.

Waa yelee wo bogobogobogo

ngba mena ken bee yelee saabuse ne.

²⁸ Na maa bese fa otenate nebo kyolobii non kpu.

²⁹ Walan kamase non o dana denjele anenyiin dei ne, waa see denjele na waa nyii kpene ken Wurubuare felin non ne kolosi fa Kristotena ban ne.' "

3

Tɔne keŋ bɔɔ ŋmarase yele Kristotena baŋ be kyaa Saadise donɔɔ man nɛ

¹ Keŋte ɔ besewɔ yako maŋ bela nyiaa, “Ŋmarase nombia keŋa yele Kristotena baŋ be kyaa Saadise donɔɔ man nɛ be kegyia ŋon. Yako e nyiaa.

Nne yaa maŋ walaŋ ŋon me dana Wurubuare felinse nyetooro, na kyolobiise nyetooro ŋan me nyinmaa man nɛ ne yako. ‘Ma gyeŋ ε nombia ayɛɛsa. ε te lɛɛ yele nyi ε dana nyeedoŋ, mɔ n keɛ na ε ta yekee te ε doŋ. ² Mena doɔ ε koro na ε ka do ε kelɛɛdi kyomii keŋ be kaa te keɛ gyae ke ka yeŋ nɛ doŋ. Nawolo nyi ma te naa nyi ε nombia ayɛɛsa bɛɛ tekaa gyoo me Wurubuare sia ya. ³ Mena doɔ ε tɔɔse nombia ŋan bɔɔ wola ŋon na ŋan ε be nyii te ε be lɛɛ di nɛ, na ε ke kyaŋ ŋa nideli. Na ε ke kyɛɛkee ε dinɔɔ lee ε gbɛɛneŋ kumɛɛ man kɔŋ Wurubuare gyaŋ. Nyi akpaa ε te kyɛɛkee ε dinɔɔ ya nɛ, maa kɔŋ kaa futaa ŋon ŋgba mena keŋ ŋmɛɛlate ne kaa futaa walaŋ nɛ. Nawolo nyi ε be gyae ε ka gyeŋ debaŋ keŋ maa mo kɔŋ ya.

⁴ Mɔna ε dana balan kyomii baale Saadise donɔɔ man botɔɔ, keŋ baŋ te yeɛ nombiakumɛɛ mo ayimɛɛ kpatee ba wose ya. Mena balan benaŋ baa do kegbase wolomɛɛ pareparepare sila maŋ, nawolo nyi be kaboena nyi baa sila maŋ. ⁵ Walaŋ ŋon ɔ sem keŋkeŋ te ɔ yoo di nombiakumɛɛ pou doɔ nɛ, maa do ɔtenate kegba wolom ŋgba mena balan

benan̄ n̄. M̄oɔ gyae maa lese ɔtenate yele lee nyeedon̄ tone ken̄ man ya. Maa di ɔtenate wose man adanseε fa me kya na ɔ kpilala ban̄ pou nyi ɔ yεε me walan̄ e. ⁶ Walan̄ kamasē non̄ ɔ dana den̄ele anenyiin̄ dei n̄, waa see den̄ele na waa nyii kpene ken̄ Wurubuarε felin̄ non̄ ne kolosi fa Kristotena ban̄ n̄.’ ”

Tone ken̄ b̄oɔ n̄marase yeleε Kristotena ban̄ be kyaa Filadefia don̄o man n̄

⁷ Ken̄te ɔ besewo yako man̄ bela nyiaa, “N̄marase nombia ken̄a yeleε Kristotena ban̄ be kyaa Filadefia don̄o man n̄ be kegyia non̄. Yako e nyiaa.

N̄n̄e yaa man̄ walan̄ non̄ ayimeε be doo ma wose man ya, te mee di anokoare n̄ ne yako. Man̄ danaana gyoo Defidi gyoorobiiri safowaa ken̄. Akpaa me kyan̄ ke to na, non̄o be tale toro ke ya. Te akpaa ma toro ke na, non̄o m̄o be kyaa waa tale kyan̄ ke to ya. ⁸ ‘Kεε, ma gyen̄ ε nombia ayεesa pou. Ma gyen̄ nyi ε be dana don̄ nideli ya, m̄ona ε dana me nombia non̄ man ken̄ken̄ ken̄ ε ta lee me wole ya. Mena doo me ta toro denan̄o see non̄ ken̄ non̄o be kyaa waa tale to ke ya. ⁹ Mεε gyae ε ka gyen̄ nyi mena ɔbonsam tewuleε ban̄ bεε beo baake ba wose nyi be yεε Gyudatenawo, m̄ona ba te yεε Gyudatenawo ya n̄, maa yela mena balan̄ benan̄ pou kaa bun̄ii ε nawooteε, na be popou kena nyi mεε gyae ε nombia nideli. ¹⁰ Lee mena ken̄ ε be di me nombia doo te ε be nyin̄ kon̄o sen̄ ken̄ken̄ ε kayeyεε man doo, maa lese

ηον lee kayeyεε dinaa ken gyae ke κνη kaa κεεσε τεελε kei δωω balan pou κεε νε man.

¹¹ Κεε, be gyae kedi weeya ya, maa κνη. Mena δωω ε kyan anokoare kawola ken ε gyen νε man kenken, na ηolo be nyin leo gyooro kototωω ken mωω yako nyi maa fa ηon νε lee ε nyinmaa man ya. ¹² Walaη kamase ηon ω sem kenken te ω yoo di ωbōnsam na nombiakumεε pou δωω νε, maa mo e yεε ηgba dekpadaη νε me kya Wurubuaε ωsom deni dinaa ken man. Mena walaη ηonaη be gyae waa tuu lee botωω korakora ya. Maa ηmarase me kya Wurubuaε yelee, na me kya Wurubuaε donωω Gyerusalem wole ken yelee gyakaa ω δωω. Mena Gyerusalem wole kei gyae ke tisi bo lee me kya Wurubuaε gyan adido κνη. Na maa bese ηmarase maη gbagba mω yelee wole gyakaa ωtenate δωω.

¹³ Walaη kamase ηon ω dana denjele anenyiin dei νε, waa see denjele na waa nyii kpene ken Wurubuaε felin ηon ne kolosi fa Kristotena baη νε. ’ ”

Tone ken bow ηmarase yelee Kristotena baη be kyaa Laodisia donωω man νε

¹⁴ Ken te ω besewω yako maη bela nyiaa, “ηmarase nombia ken yelee Kristotena baη be kyaa Laodisia donωω man νε be kegyia ηon. Yako e nyiaa.

Nne yaa maη Yesu ηon Wurubuaε nombia ηan pou be τεε me δωω κνη mena, te μεε mo me konωω pou kolosi Wurubuaε nombia ηan anokoare man, te maη yena abωω ηan pou

Wurubuare be yee ne nyee ne ne yako. ¹⁵ Ma gyeɲ e nombia ayeesa pou nyi e be lanɛe ya, te e be fee mo ya. Ma kegyaebii yena nyi nafa yaa lanɛe yaa e fee. ¹⁶ Mɔna keɲ e be lanɛe ya, te e be fee mo ya, te e yee bo mɔlaa ne doo, mee gyae maa buusu non lee me nooman leki. ¹⁷ Emee kpa e te nyin e wose keɲ aboo pou te dee fa non, mena doo kolo bee hia non bela ya. Mo n kee na e don kyekpakyekpakyekpa, te e yee ayematenawo. E sia te yee te e don ditenteli, te e nombia mo dana waranase. ¹⁸ Mena doo mee yako non baa nyiaa, e kon kaa lee koba yayam kpaakpaate keɲ bo mo ke do boalan man kyalase ke ne me gyan. Keɲ ne gyae la ke yela e ke nyin e wose nideli. E kon kaa lee kegbase wolomee me gyan na e ka mo wuu e wose ditenteli na e deser keɲ. E kon kaa lee sia tee me gyan do e sia, na e ke nyin naa nideli.

¹⁹ Mee gyae e ka gyeɲ nyi balan ban pou mee gyae be nombia ne ban te mee kale na, na ma te won ba denɛle. Mena doo e yase e sia kyeeke lee e gbeneɲ kumee man, na e ke kon Wurubuare gyan. ²⁰ E tei man. Ma seɲee denanoo man mee gyoo disim keɲ. Nyi akpaa nolo de nyii ma woya te o toro man disim keɲ ne, maa gyoo otenate gyan na daa na e ka do nyinmaa di.

²¹ Walaɲ kamase non o sem keɲkeɲ te o yoo di obonsam na nombiakumee pou doo ne, maa fa otenate gbɛe na waa kyaa me gyan me gyoooro gbeli keɲ doo. Ngba mena keɲ man mo ba sem keɲkeɲ yoo di obonsam na

nombiakumεε pou dɔɔ, te mɔɔ gyu ke kyaa me kya gyaŋ ɔ gyoooro gbeli kenj dɔɔ nε.

²² Walaŋ kamase ŋon ɔ dana denjele anenyiin dei nε, waa see denjele na waa nyii kpene kenj Wurubuare felin ŋon ne kolosi fa Kristotena ban nε.”

4

Adido ɔsom

¹ Keŋa pou wole nε, ma besewo keε na te me naa disim daale adido Wurubuare man na ka toroε. Kenje ma besewo nyii woya ŋan be kolosi na maŋ kaalaŋ ŋgba kabere te ba wolawo nε ne yako maŋ nyiaa, “Gyen koŋ adido kebo, na maa lese aboo ŋan pou kaboena nyi ŋe deε koŋ keŋa wole nε wola nenj.” ² Karatete dokolonj te Wurubuare felin ŋon kaa gyoowo me man, te ɔ yela me naa gyoooro gbeli daale adido, na ŋolo kyaa ke dɔɔ. ³ Na walaŋ ŋon ɔ kyaa gyoooro gbeli kenj dɔɔ nε ne ŋalakee ŋgba boya kpaakpaa nyinjan ŋan beε baake ŋa nyi Gyasipa na Kanelia nε. Te okyimaale ŋolo mɔ te kilisi gyoooro gbeli kenan gyanee, na ɔ ne ŋalakee ŋgba boe kpaakpaa kenj beε baake ke nyi Emeradi nε. Boya keŋa pou yeε boya kpaakpaa ŋan boɔ ne seε ŋe dɔɔ ya. ⁴ Na gyoooro gbelee sao anaara (24) ŋaale mɔ te kilisi gyoooro gbeli dinaa kenj gyanee, te kegyiise sao banaara (24) mɔ kyakeε gbelee ŋenan dɔɔ. Kegyiise benan doona aboo wolomεε pareparepare, te be wuuna gyoooro kotɔɔɔse ŋan boɔ mo kɔba yayam yeε ŋa nε. ⁵ Na oga kenmaale na oga kefae na lee gyoooro gbeli dinaa kenj dedoi man. Te kanease nyetoro mɔ banεε

gyooro gbeli kenan siaman n̄e kpāa. Kanease n̄enan̄ yena Wurubuare felin̄se nyetooro n̄an.
⁶ Ken̄te me naa kolo gyooro gbeli ken̄ siaman n̄gba epo lon̄ n̄e. Na ke ȳēe gelen̄gelen̄ te kēe n̄jalakee n̄gba diiku n̄e. Na wonise banaara baale ban̄ be dana nyeedon̄ n̄e d̄on̄ēe nsana nsana kilisi gyooro gbeli ken̄. Be dana sia be siaman na be w̄ole pou. ⁷ Woni gyan̄gbate n̄on ȳēe n̄gba dinaate n̄e, te balate n̄on m̄o ȳēe n̄gba nunkyue baale n̄e. Batorote n̄on siagb̄ēe ȳēe n̄gba deniwalan̄ n̄e, te banaarate n̄on m̄o ȳēe n̄gba otoloku n̄on ɔ ne furufu felin̄ man n̄e. ⁸ Mena wonise banaara benan̄ pou dana ben̄kel̄ēe looro looro. Be dana sia ba yenan̄ kamase na be ben̄kel̄ēe n̄an ateta gba. B̄oo ne tina n̄oon̄en̄ kekpee yela ya. Nelim na ka weese pou na bee kpee n̄oon̄en̄ lese Wurubuare yele nyiaa,

“De Gben̄gyoo Wurubuare Dekpatakpere,
 Ayim̄ēe kamase be doo n̄ man ya!
 Ayim̄ēe kamase be doo n̄ man ya!
 Ayim̄ēe kamase be doo n̄ man ya!
 Nyan̄ yena don̄ pou nyee.
 Nyan̄ yena walan̄ n̄on n̄ be kyaa kaalan̄.
 Nyan̄ yena walan̄ n̄on n̄ kyaa deban̄ kei.
 Te nyan̄ yena walan̄ n̄on nyan̄ ke kyaa
 kekpaakekpaa.”

⁹ Wonise banaara ban̄ ne kpee n̄oon̄en̄ kel̄ēe walan̄ n̄on ɔ kyaa gyooro gbeli ken̄ d̄oo kekpaakekpaa n̄e lese ɔ yele. Deban̄ kamase ken̄ be ȳēe mena na, ¹⁰ na kegyiise sao banaara ban̄ te tisi bun̄ii walan̄ n̄on ɔ kyaa gyooro gbeli ken̄ d̄oo kekpaakekpaa n̄e siaman na be ta som e. Bee

gyuusu be gyooro kototōose ḡan see gyooro gbeli
keḡ siaman, na ba te yako nyiaa,

11 “De Gbengyoo, nyan yena de Wurubuare.

N kaboena nyi baa lese n yele na baa mo obuo
fa neḡ.

N dana doḡ, nawolo nyi nyan yeena kpene
kamase.

N yeḡ kpene kamase bo n kegyaebii man,
te n kegyaebii man te ḡe popou mo kyaa ne.”

5

*Yesu Kristo waageḡ kaboela nyi waa toro tōne
keḡ*

1 Keḡa wole ne, me naa tōne deboosa daale
doo walaḡ ḡon o kyaa gyooro gbeli keḡ doo
ne dunolun nyinmaa man. Ba te ḡmarase
do tōne keḡ siaman na ke wole pou, te ba
moo kolo anemaatan ḡgba keeni ne to ke noo
betabonyetooro. 2 Keḡte me naa Wurubuare
kpilale doḡte ḡolo fae yeesa keḡkeḡ boose nyiaa,
“Amote kaboela nyi waa wolee keenise ḡan, na
waa toro tōne keḡ?” 3 Mōna, na ḡolo be kyaa
adido yaa tēle kei doo, yaa tēle kei ateta keḡ
waa tale toro tōne keḡ na waa kala ke ya. 4 Mena
doo me wiiwo nideli, nawolo nyi be te nyin walaḡ
ḡon o kaboena nyi waa toro tōne keḡ yaa waa
kala ke ya. 5 Botoo te kegyiise ban ḡan ḡolo yako
maḡ nyiaa, “Na wii ya. Keḡ, walaḡ ḡon beḡ baake
nyi Dinaate ḡon o ba lee Gyuda dekpaḡalaḡ man
na gyoo Defidi duulun man te o yeḡ walaḡ dinaa
e ne te yoo di obonsam doo. Mena doo ḡon ne

gyae la waa tale wolee keenise nyetooro ñan, na waa toro tone keñ.”

⁶ Kenje me naa Nambu ñon ɔ yee ñgba ba koo e bo ne sejeje gyooro gbeli keñ na wonise banaara ban, na kegyiise sao banaara ban nsana nsana. ɔ dana woo nyetooro na sia nyetooro. Sia nyetooro ñan yena Wurubuarɛ felinje nyetooro ñan ɔ be kpili kɔñ teelee kei dɔɔ yenañ kamase ne. ⁷ Botɔɔ te Nambu ñon kɔñawɔ kaa lee tone keñ lee walañ ñon ɔ kyaa gyooro gbeli keñ dɔɔ ne nyinmaa man. ⁸ ɔ ke lee tone keñ ne, wonise banaara (4) ban na kegyiise saobanaara (24) ban kaa bunawɔ som Nambu ñonañ. Na be man walañ kamase dana adolee na kɔba yayam nyefale, na oliifi te wulu ñe man. Oliifi keñ sejeje baa fa Kristotena kefane keñ be fane fa Wurubuarɛ ne. ⁹ Kenje be kpɛe nɔɔneñ wole fa Nambu ñon nyiaa,

“Nyañ kaboela nyi nya lee tone keñ na n ke wolee keenise ñan.

Nawolo nyi ba koo neñ,
te n moo n fatabo lee balan fa Wurubuarɛ.

N lee balan lee akpañalan kamase man,
na deise kamase na teelee kei dɔɔ duulun
kpookpoo man,
na teelese kamase man fa Wurubuarɛ.

¹⁰ N ta mo mena balan benañ kpu n gyoori keñ
man,
te n yela ba bese gyoorobia na saese na baa
som Wurubuarɛ,
na be kaa di gyoori teelee kei balan pou dɔɔ.”

¹¹ Me ka bese geese kee ne, te me nyii Wurubuarɛ kpilala burum baale woya. Ba boe keñ

nyi ɲolo na ɲolo be tale kala wɔ ya. Na be te kilisi gyooro gbeli ken na wonise banaara ban na kegyiise sao banaara ban pou. ¹² Na bee kpee nɔɔneɲ kenken nyiaa,

“Nambu ɲon bɔɔ ko e ne,
 ɲon kaboela nyi dɛɛ lese ɔ yele
 na dɛɛ mo obuɔ fa nideli.

ɲon te don na nyansa na wosekenyin pou kaboena.”

¹³ Botɔɔ te me nyii kpene kamase ken Wu-rubuaɛ be yeɛ te ɲe kyaa adido, na ɲan ɲe kyaa tɛɛle dɔɔ na ɲan ɲe doo tɛɛle ateta, na ɲan ɲe doo ɛpo man ne pou kpee nɔɔneɲ yako nyiaa,

“Walan ɲon ɔ kyaa gyooro gbeli ken dɔɔ,
 na Nambu ɲon te kaboena nyi
 dɛɛ lese ba yele na dɛɛ mo obuɔ
 na gyoorobiiri fa wɔ kekpaakekpa.”

¹⁴ Kenɛte wonise banaara ban sɛɛwɔ yako nyi, “Amen.” Te kegyiise sao banaara ban tisiwɔ bunji ba doona dɔɔ, te ba moo be sia bun tɛɛle man te ba somwɔ.

6

Yesu ke wolee keenise nyetooro ɲan

¹ Me ka sen mee keɛ ne, te Nambu ɲon wolee keenise nyetooro ɲan bɔɔ mo mataa tɔne ken tɔ ke nɔɔ ne man gyanɲbate ken. Botɔɔ te me nyii wonise banaara ban man ɲolo fae yeɛsa kenken ɲgba ɔga fae la ne baake nyiaa, “Kɔɲ!”

² Karatetee dokolon me keɛ na, dɛɛkyon wolom pareparepare ɲolo senɛɛ laa. Na walan ɲon ɔ kyaa ɔ dɔɔ ne dana banɲan, te ba moo gyooro kototɔɔ fa e. Kenɛte ɔ kyaawɔ dɛɛkyon ɲon

doo lee lan ngba walan non o ne yoo di deban kamase ne, te o lanawo o kaa yoo di.

³ Nambu non ke wolee keeni alate ken ne, te me nyii wonise banaara ban man balate non woya baakewo nyiaa, "Koo!" ⁴ Karatete dokolon te me naa deekyon balate nolo mo leewo ko. Kei non yee deekyon yayam e. Te be faa walan non o kyaa o doo ne don nyi waa lese woseferey lee teele kei doo, na balan ke nyin yoo koe don. Ken te ba moo yoosila dinaa daale do e o nyinmaa man.

⁵ Nambu non ke wolee keeni atoorote ken ne, me nyii wonise banaara ban man batoorote non woya baakewo nyiaa, "Koo!" Me kee na deekyon bibiini kirikirikiri nolo seye laa me siaman. Na walan non o kyaa o doo ne dana koto ken bee mo ker aboo ne o nyinmaa man. ⁶ Botoo te me nyii kolo ngba walan kekolosi ne wonise banaara ban man nyiaa, "Baa yoo kefaa bilin kuruwaato lee walan wee dokolon tom keyee koba. Mena mo te baa yoo wambela bilin kuruwaa toose atooro lee walan wee dokolon tom keyee koba. Mona nun na solon doo, nolo na tina na ya!"

⁷ Nambu non ke wolee keeni anaarate ken ne, te me nyii wonise banaara ban man anaarate non woya baakewo nyiaa, "Koo!" ⁸ Me geese kee na, deekyon kpala kookoon nolo seye laa botoo. Walan non o kyaa o doo ne te bee baake nyi Yen. Na woyade mo silana e wole wole. Ba te fa wo don nyi baa mo yoosila na tanam, na kawese na wonembia kumee ban be kyaa teele kei doo ne, koe balan ban be kyaa teele kei doo ne be man kekpase anaara man deken dokolon.

⁹ Nambu ñon ke wolee keeni anonŋte keŋ nɛ, te me naa balan baale woya na be doo Wurubuaɛ kedeesa boe keŋ ateta. Mena woya kewo yena balan ban lee Wurubuaɛ nombia ñan keyako doo te boo koe wo nɛ. Mena balan benaŋ seŋawo keŋkeŋ di Wurubuaɛ nombia ñan wose man adanseɛ, keŋ be ta lee be wole ya. ¹⁰ Botoo te woya ban fae yeesa keŋkeŋ boose nyiaa, “De Gbenɣyoo Wurubuaɛ, nyaŋ yena donŋte. Nyaŋ nyaagen yena walaŋ ñon n ne di anokoare, te ayimeɛ kamase mo be doo n man ya. Woromo te nyaŋ ke di tɛele kei doo balan nombia, na n ke won ba denjele lee mena keŋ boo koe daa nɛ doo?” ¹¹ Keŋte Wurubuaɛ faa woya ban man walaŋ kamase kegba wolom wurikyim. Te o yako wo nyiaa, “E nyiŋ konoo kyaa kyomii. Nawolo nyi kaboena nyi e tebia Kristotena akaŋ ban kaboena nyi baa koe wo lee Wurubuaɛ nombia ñan keyako doo, ngba mena keŋ boo koe ñon nɛ be yaanoole keŋ kelii pɛ.”

¹² Nambu ñon ke wolee keeni loorote keŋ nɛ, karatete dokolon te tɛele wosiwo keŋkeŋ, te weese kyɛkeewo biri tuum ngba kanyaŋ bibiini nɛ. Te gyaalan mo kyɛkeewo yase goon ngba fatabo nɛ. ¹³ Botoo te kyolobiise kuliwo lee adido yala tɛele man, ngba mena keŋ felin dinaa de gyoo te daasebia adendeleɛ ne tirii yala nɛ. ¹⁴ Keŋte adido mo boowo ngba mena keŋ be boo dofonon nɛ te ke ñaalaawo. Te bulase na tɛelesebia ñan lon be kilisi ña gyanee nɛ, pou ñaalaawo lee botoo keŋ ña seŋee nɛ. ¹⁵ Te tɛele kei doo gyoonen na yoonootena kegyiise, na balan ban be dana koba na tɛele kei doo kegyiise

na gbenji kamase, na gyoorobia pou yekiiwo ka yo boya boonej man na kpananṣe ṣan ṣe gyakaa bulase dọo nẹ ateta. ¹⁶ Kenṣe be fae yeesa baake bulase na kpananṣe ṣan nyiaa, “E bilinji kaa wuu de dọo. Na walan ṣon o kyaa gyooro gbeli ken dọo nẹ be nyin naa daa ya, na Nambu ṣon mo be nyin mo ban wọṣ da deṣele ya. ¹⁷ Nawolo nyi wee dinaa ken baa mo ban di balan nombia nẹ te lii. Te amote ne gyae la waa tale ṣeṣ be siaman?”

7

Wurubuare balan ban o ba do wo nso ne

¹ Kenṣa pou wole nẹ, me naa Wurubuare kpilala banaara baale na ba ṣeṣe teele kei yenaase anaara ṣan man. Te be toṣ felinṣe ṣan ṣeṣe gyoo lee teele kei yenaase anaara ṣan pou, na ṣoo nyin gyoo teele dọo yaa epo dọo yaa dan kamase dọo ya. ² Kenṣe ma besewo naa Wurubuare kpilale ṣolo, na o ta lee weese deele yenan. O dana kpene ken Wurubuare ṣon o kyaa kekpaakekpaa nẹ na mo do o balan nso nẹ o nyinmaa man. Botoo te o loo noo yako Wurubuare kpilala banaara ban Wurubuare be fa wo don nyi baa mo kayeyee koṣ teele na epo dọo nẹ nyiaa, ³ “E na wolee teele yaa epo yaa daase ṣan ya, kelii deban ken de mo kpene ken de Wurubuare na mo do o balan nso nẹ, fee ban pou be som e nẹ tirinooṣe dọo pe.” ⁴ Botoo te ba wola man balan ban Wurubuare ba do wo nso nẹ be yaanoole. Be yaanoole yee balan kakponṣe kufu ala akpen

kufu ala (144,000). Mena balan kewo pou lee Iseraetena akpanalan kufu ala nan pou man.

⁵ Balan kakponse kufu bala (12,000)
lee la Gyuda duulun man.

Balan kakponse kufu bala (12,000)
lee la Ruben duulun man.

Balan kakponse kufu bala (12,000)
lee la Gade duulun man.

⁶ Balan kakponse kufu bala (12,000)
lee la Asa duulun man.

Balan kakponse kufu bala (12,000)
lee la Nafitali duulun.

Balan kakponse kufu bala (12,000)
lee la Manase duulun man.

⁷ Balan kakponse kufu bala (12,000)
lee la Simeon duulun man.

Balan kakponse kufu bala (12,000)
lee la Lewi duulun man.

Balan kakponse kufu bala (12,000)
lee la Isaka duulun man.

⁸ Balan kakponse kufu bala (12,000)
lee la Sebulon duulun man.

Balan kakponse kufu bala (12,000)
lee la Gyosefo duulun man.

Te balan kakponse kufu bala (12,000)
mo lee la Bengyamen duulun man.

Balan burum ban nolo be tale kala wo ya ne

⁹ Kenan wole me kee na, balan burum baale senese laa ken nolo na nolo be tale kala wo ya. Mena balan benan lee teese na debiise na deise na akpanalanse na balan kpookpoo kamase man. Mena balan benan pou senese

gyooro gbeli ken na Nambu ñon siaman. Ba doona kegbase wolomεε wurikyim, te walañ kamase mo dana okεε faarenj o nyinmaa man.

¹⁰ Na bæ fae yeesa kenkenj yako nyiaa,

“Wurubuare ñon o kyaa gyooro gbeli ken doo ne, na Nambu ñon ne læ na da nyee.”

¹¹ Debañ kenañ na, Wurubuare kpilala bañ pou senεε kilisi gyooro gbeli ken, na kegyiise sao banaara bañ na wonise banaara bañ. Be popou tisiwo bunji mo be sia bunj teele man gyooro gbeli ken siaman, te ba som Wurubuare ¹² te be sεewo nyiaa,

“Amen.

De Gbenjyoo Wurubuare danaana donj na nyansa na gyoorobiiri.

Mena doo ε yela dεε do e noo lese o yele kekpaakekpaa.

Amen.”

¹³ Botoo te kegyiise sao banaara bañ man ñolo boose mañ nyiaa, “Balañ bomoo yena bañ ba doona kegbase wolomεε wurikyim kenja te alenj yaa ba leewo?” ¹⁴ Kenje me tiranoo fa e nyi

“Kegyia, nyanj gyenja la.” Te o yako mañ nyiaa, “Balañ kewoo yena balañ bañ Wurubuare ba lese wo lee kayeyεε dinaa kenj be koñ be doo ne man. Bañ yena balañ bañ booo faafo ba kegbase Nambu ñon fatabo kenj man te ñoo lee wolose pareparepare ne. ¹⁵ Mena doo,

te be yela be kaa senawo

Wurubuare gyooro gbeli ken siaman ne.

Bæ som Wurubuare o deni dinaa kenj man nelim na ka weese.

Walañ ñon o kyaa gyooro gbeli ken doo ne,

waa fεεε ɔ kanyan wuu wɔ na waa gyee wɔ.
 16 Tanam be gyae ka ko wɔ bela ya,
 te lonboaneɲ mɔ be gyae ka ko wɔ bela ya.
 Weese be gyae waa nyakee wɔ ya,
 te duwulawula mɔ be gyae ke nyin wɔ ya.
 17 Nawolo nyi Nambu ɲon ɔ seɲε
 Wurubuarε gyooro gbeli keɲ nsana nsana
 nε,
 ɲon ne gyae la waa kεε be dɔɔ
 ɲgba mena keɲ namensekεelere
 ne kεε ɔ namense dɔɔ nε.
 ɲon ne gyae la waa ta be siaman
 mo wɔ gyu nyeedon ɲon keɲ gyan.
 Te Wurubuarε gbagba ne gyae la
 waa feefo ba siasaraɲ pou lee be siaman.”

8

Nambu ɲon ke wolee keeni ɔtomante keɲ

1 Nambu ɲon ke wolee keeni nyetoorote keɲ
 bɔɔ mo tɔ tɔne keɲ nɔɔ nε, adido botɔɔ pou
 yεεwɔ yididi kelii ɲgba debaɲ yaale nε. 2 Botɔɔ
 te me naa Wurubuarε kpilala nyetooro baɲ bεε
 sem Wurubuarε siaman nε. Te ba moo kabereεe
 nyetooro fa wɔ. 3 Keɲte Wurubuarε kpilale ɲolo
 kɔɲawɔ kaa seɲ kedeesa boe keɲ gyan. Na ɔ
 dana kɔba yayam nyefale ɔ nyinmaa man. Te
 ba moo oliifi burum ɲaale fa e nyi waa mo
 kpɔ na Wurubuarε balan baɲ kefane keɲ bεε
 fane nε, na waa mo gyakaa kedeesa boe keɲ
 bɔɔ mo kɔba yayam yεε ke, te ke doo gyooro
 gbeli keɲ siaman nε dɔɔ. 4 Keɲte oliifi keɲ
 nyɔɔse ɲan na Wurubuarε balan baɲ kefane keɲ
 leewɔ Wurubuarε kpilale ɲon nyinmaa man gyu

Wurubuare gyaŋ. ⁵ Kenŋte Wurubuare kpilale ŋon lese boalaŋ lee kedeesa boe keŋ dɔɔ do koba yayam nyefale keŋ man wulu. Te ɔ funja ke na boalaŋ keŋ lee adido botɔɔ ke lɔ tɛele man. Karatetee dokolonŋ te ɔga ŋmaalewɔ te ɔ faewɔ na yeesa, te tɛele mɔ wosiwɔ.

Wurubuare kpilala kawola be kabereɛ

⁶ Botɔɔ te Wurubuare kpilala nyetooro baŋ be dana kabereɛ ŋan nɛ, desina ba wose na baa wola be kabereɛ ŋenaŋ. ⁷ Kenŋte Wurubuare kpilale gyaŋgbate ŋon wola ɔ kabereɛ keŋ. ɔ kawola ke pɛ te be funja akpelenŋkpelenŋbia na boalaŋ keŋ fatabo kyakalɛ ke man nɛ lee adido kaa lɔ tɛele dɔɔ. Kekɔŋ mena nɛ, boalaŋ kpaa tɛele kei kekpase atooro man dekpɛŋ dokolonŋ, na daase pou kekpase atooro man dekpɛŋ dokolonŋ na ŋalese nalaŋ nyiŋan pou.

⁸ Kenanŋ wɔle te Wurubuare kpilale balate ŋon mɔ wola ɔ kabereɛ keŋ. ɔ kawola ke nɛ, te be funja kolo ŋgba bula dinaa daale ne kpaa la nɛ kaa lɔ epo man. Karatetee dokolonŋ na epo kekpase atooro man dekpɛŋ dokolonŋ ta bese fatabo goonŋ. ⁹ Ke man wonembia pou mɔ kekpase atooro man dekpɛŋ dokolonŋ yekeewɔ. Te agbelese dinaana ŋan ŋe dɔŋ epo dɔɔ nɛ, ŋe man kekpase atooro man dekpɛŋ dokolonŋ wɔlɛewɔ pou.

¹⁰ Kenŋte Wurubuare kpilale batoorote ŋon mɔ wola ɔ kabereɛ. ɔ kawola ke nɛ, te kyolobii dinaa ŋon ɔ ne kpaa ŋgba boalaŋ na daakpee nɛ, leewɔ adido kaa yala booneŋ na lonŋe ŋan ne puu lee tɛele man nɛ kekpase atooro man dekpɛŋ dokolonŋ man wɔlɛɛ ŋa pou. ¹¹ Kyolobii

ḡonanj yele yena Nante. Mena dɔɔ lonse ḡan pou kekpase atooro man dekpem dokolon yee ḡan, te balan ban pou bɔɔ nyɔɔ lon kenan ne, be man burum yekeewɔ lee ke ḡan ken dɔɔ.

¹² Kenan wɔle te Wurubuarɛ kpilale banaarate ḡon mɔ wola ɔ kabere. Ɔ kawola ke ne, te weese kekpase atooro man dekpem, na gyaalan kek-pase atooro man dekpem, na kyolobiise kekpase atooro man dekpem pou gyoo ditintɛ tuum. Wee dibilin mɔ kekpase atooro man dekpem dokolon te nyin kenmanee korakora ya. Mena mɔ te be kpala nelim man akpem atooro na, ke man dekpem dokolon mɔ te nyin kenmanee ya.

¹³ Me ka sen mɛɛ keɛ ne, te me naa otoloku ḡolo na ɔ ne furufu adido adido. Kente me nyiiwɔ ɔ ne yako kenken nyiaa, “Balan ban baa kyaa tɛele kei dɔɔ kelii deban ken Wurubuarɛ kpilala batooro akan ban baa wola be kabere ne, baa laako bola bola!”

9

¹ Kenan wɔle te Wurubuarɛ kpilale banante ḡon mɔ wola ɔ kabere ken. Ɔ kawola ke ne, te me naa kyolobii ḡolo kuluwɔ lee adido kaa yala tɛele man. Botɔɔ te Wurubuarɛ moo safowaa ken bee mo toro disim ken tɔɛ bɔɔ kyilimkyilim ken ke tan ɔto ya ne fa kyolobii ḡon. ² Ɔ ka toro bɔɔ ken nɔɔ ne, nyɔɔse leewɔ ke man ḡgba mena ken nyɔɔse na lee boalan degyapaa man ne. Te nyɔɔse ken yela weese na ḡoma pou biriwɔ tuum. ³ Kente akpataana leewɔ nyɔɔse ḡan man kaa yala tɛele dɔɔ. Te be faa wɔ don ken baa mo tɔ balan ḡgba kanase ne. ⁴ Be yako wɔ

nyi be na wɔlɛɛ tɛɛle kei dɔɔ ɲalese na daase na abɔɔ ɲan ne tuu tɛɛle dɔɔ nɛ ya. Mɔna baa naase balan ban Wurubuarɛ ta do wɔ nso be tirinɔɔse dɔɔ ya nɛ diyem. ⁵ Ba te fa wɔ don nyi baa ko balan benan ya. Mɔna be faa wɔ don bo nyi baa mo naase wɔ diyem gyaalanɲa banon. Te diyem ken bɔɔ naa nɛ, wee wɔ ɲgba kana tɔɔ na walan nɛ. ⁶ Mena weeya ɲenan man nɛ, balan baa gyae yen nyi baa yen mɔ bɔɔ gyae baa yen ya. Baa gyae nyi yen de kaa mo wɔ, mɔna yen be gyae waa benaa wɔ ya.

⁷ Mena akpataana benan yɛɛ ɲgba dɛɛkyɔnse ban bɔɔ desina wɔ baa mo gyu yoo nɛ. Abɔɔ ɲaale gyakaa ba nyeeya dɔɔ ɲgba kotɔtɔɔse ɲan bɔɔ mo kɔba yayam yɛɛ ɲa nɛ, te be siagbɛɛ mɔ yɛɛ ɲgba denibalan nɛ. ⁸ Ba wose wona yɛɛ ɲgba ala nyeenyɔɔse nɛ, te be kela mɔ yɛɛ ɲgba dinaate kela nɛ. ⁹ Na abɔɔ ɲaale mataa be konɔɔse dɔɔ, ɲgba nyeela pampasan ɲan yoonɔɔtena na mo gyee be konɔɔ nɛ. Te be benkeleɛ mɔ ne yɛɛ yeesa ɲgba dɛɛkyɔnse burum ne tuu na be kotase bee gyu yoo nɛ. ¹⁰ Na be dana gyunse ɲan ne tɔ balan ɲgba kanase nɛ. Te don ken baa mo naase balan diyem gyaalanɲa banon nɛ, doo bo be gyunse ɲenan man. ¹¹ Be gyoo ɲon ɔ ne kɛɛ be dɔɔ yɛna ɔbonsam kpilale ɲon ɔ ne kɛɛ bɔɔ kyilimkyilim ken ke tan ɔto ya nɛ dɔɔ nɛ. Gyudatena dei man na bɛɛ baake e nyi Abadɔn, te Girikitena dei man na bɛɛ baake e nyi Apoliyɔn ken nawolo nyi Abɔɔwɔlɛɛre. ¹² Kayeyɛ gyanɲbate ken kaalanɲa laa nɛ. Ala mɔ don gbɛɛ ne kon.

13 Kenje Wurubuarɛ kpilale loorote ɲon mo wola ɔ kabere. Ɔ kawola ke ne, te me nyii woya ɲaale leewo Wurubuarɛ kedeesa boe ken boɔ mo koba yayam yee ke te ka seɲee Wurubuarɛ siaman ne, ka yenaase anaara ɲan man. 14 Woya ɲenan yako Wurubuarɛ kpilale loorote ɲon ɔ dana kabere ken ne nyiaa, “Tina obonsam kpilala banaara ban boɔ bake wo do boo dinaa Efurate man ne yela.” 15 Mena doɔ be tinaa wo yela. Na Wurubuarɛ te desina wo see fa mena deban kei, na mena wee kei na mena gyaalan kei na mena kulutoo kei, nyi baa koe teele kei doɔ balan kekpase atoro man dekpɛn dokolon. 16 Kenje ba wola man balan ban be kyaa deekyɔɲse ban doɔ ne be yaanɔle. Na be yaanɔle yee kakpon kakponse soɲononse ala (200,000,000). 17 Deekyɔɲse na balan ban be kyaa be doɔ te moɔ naa wo ɲgba doseɛ man ne, be dinɔɔ yaa mee gyae maa wola ɲon ne. Nyeela pampasan ɲan balan ban be kyaa deekyɔɲse ban doɔ ba mo gyee be konɔɔse ne, ɲe ɲaale yaseɛ ɲgba boalan ne, te ɲaale mo birɛ yuu te ɲaale mo yee kegyim nun ɲgba kpatakpele ne. Deekyɔɲse ban nyeeya yee ɲgba dinaate nyee ne. Na boalan na nyɔɔse na kpatakpele na lee be nɔɔse man. 18 Boalan na nyɔɔse na kpatakpele ɲan ba lee be nɔɔse man ne, ɲan yena kayeyee nombia ɲan ba ko teele kei doɔ balan kekpase atoro man dekpɛn dokolon ne. 19 Deekyɔɲse ban don ken bee mo koe balan ne doe be nɔɔse na be gyunse man. Be gyunse yee ɲgba doma ne, te ɲe dana nyeeya ɲan bee mo gooli balan.

20 Balan ban boɔ kaa teele kei doɔ ken be ta

yem lee mena kayeyee nombia kenja man ya ne, te tina be nombiakumee keyee yela ya. Ba te kyeekee ba agyuen na baa tina aboo njan ban gbagba ba mo be nyinmaase yee na ne kasom yela ya. Be te tina felinkumee na beeneh njan ban gbagba ba mo koba yayam yaa koba wolom yaa nyeela yaa boya yaa daase yee na ne kasom yela ya. Mona mena beeneh kewo bee naa ya, te ne bee nyii dei ya te ne bee tee mo ya. ²¹ Mena ke mo te ba te kyeekee ba agyuen na baa tina balan kakoe, na nmeeseh nombia na kafon nombia na nmeeleh nombia yela ya.

10

Wurubuarɛ kpilale njon ɔ dana tɔnebiɪ ken bɔɔ bɔ ke ne

¹ Kei wole ne, ma besewo naa Wurubuarɛ kpilale donje nolo bela na ɔ ta lee adido ɔ ne kɔh. Na debunta te kilisi ɔ wose gyanee ngba kegba te ɔ doona ne, te kolo mo te kilisi ɔ nyee gyanee ngba okyimaale ne. ɔ siagbee ne halakee ngba weese ne, te ɔ nawoo mo yee ngba daakpeese na boalan sehee la ne kpaa ne. ² Na ɔ dana tɔnebiɪ daale ken bɔɔ gyuuusu ke ne ɔ nyinmaa man. Kenje ɔ moo ɔ dunoluh nae gyakaa epo doo, na ɔ demena nae mo sehee teele doo. ³ Kenje ɔ fae yeesa kenken ngba dinaate muusu la ne. ɔ ke fae yeesa ken ne, te oga faewo betabonyetooro. ⁴ Oga ke fae betabonyetooro ken ne, nafa me gyaewo nyi maa nmarase kpene ken mo nyii lee oga kefae ken man ne see. Mona me nyii woya naale lee adido ken ne yako man nyiaa, "Kyan nombia

ḡan n be nyii nε do n nyee man. Na ḡmarase ḡa see ya.” ⁵ Botɔɔ te Wurubuarε kpilale ḡon mɔɔ naa ɔ seḡεε keḡ ɔ nae daale gyakaa εpo dɔɔ, te ɔ nae daale mɔ seḡεε tεεle dɔɔ nε gyinaa ɔ dunolunḡ nyinḡmaa adido.

⁶ Keḡte ɔ kaḡa Wurubuarε ḡon ɔ kyaa kek-paakekpaa, te ɔ be yεε adido na abɔɔ ḡan pou ḡe kyaa botɔɔ, na ateta na abɔɔ ḡan pou ḡe kyaa kebo, na εpo na abɔɔ ḡan pou ḡe doo ke man nε nḡam. Nḡam keḡ ɔ be kam nε yεna nyiaa, “Wurubuarε be gyae waa dɔɔ wole lee kpene keḡ ɔ ne gyae nyi waa yεε nε man ya.

⁷ Mɔna debaḡ keḡ Wurubuarε kpilale nyetoorote ḡon waa wola ɔ kabere keḡ nε, debaḡ kenaḡ te nombia aweeseḡ ḡan Wurubuarε be yako fa ɔ tewulεε baḡ be yεε wa akpeḡkpeḡḡyɔɔrawɔ nε, gyae ke kɔḡ mena.”

⁸ Botɔɔ te woya ḡan mɔɔ nyii lee adido kaalan nε besewɔ kolosi fa maḡ bela nyiaa, “Ta gyu ke lεε tɔnebii keḡ bɔɔ gyuuusu ke nε lee Wurubuarε kpilale ḡon ɔ seḡεε te ɔ nae daale gyakaa εpo dɔɔ, te ɔ nae daale mɔ seḡεε tεεle man nε nyinḡmaa man.”

⁹ Mena dɔɔ me gyuuwɔ Wurubuarε kpilale ḡon gyaḡ nyi waa mo tɔnebii keḡ fa maḡ. Keḡte ɔ yako maḡ nyiaa, “Lεε ke na n ke tao ke. N ne tao ke nε, ke gyae ke yεε neḡ gyon n nɔɔman ḡḡba teebɔɔ nε. Mɔna akpaa n lila ke na, ke gyae ke yεε ḡaḡ n tɔɔman.” ¹⁰ Botɔɔ te me lεε tɔnebii keḡ lee Wurubuarε kpilale ḡon nyinḡmaa man te ma moo ke tao. Me kεε tao ke nε, na ke dana gyon ḡḡba teebɔɔ nε me nɔɔman. Mɔna ma ke tao ke mo lila nε, me tɔɔman pou yεε maḡ ḡaḡ bo. ¹¹ Ma ke tao ke taḡ nε te me

nyii woya ñaale yako mañ nyiaa, “Kaboena nyi nya bese gyɔ Wurubuarɛ nombia ñan ɔ be yako neñ nɛ dekpɛñkpɛñ fa balan burum, na tɛɛlese na deise na gyoonɛñ ñgba mena keñ Wurubuarɛ ba lese wola neñ nɛ.”

11

Wurubuarɛ adansɛɛtena bala ban

¹ Keñ wɔle nɛ, te ñolo faa mañ gbutu keñ ke yɛɛ ñgba dan keñ bɛɛ mo maa kolo nɛ. Keñte ɔ yako mañ nyiaa, “Koro gyu ke maa Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keñ na Wurubuarɛ kedeesa boe keñ, na n ke kala balan ban pou bɛɛ som Wurubuarɛ botɔɔ nɛ. ² Mɔna na maa tɛɛle keñ ke doo Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keñ yenaase nɛ ya, nawolo nyi be ta mo botɔɔ fa balan ban ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ. Ban ne gyae la baa di donj Gyerusalem donɔɔ keñ dɔɔ gyaalanja sɔñola na ala. ³ Te maa kpila ma adansɛɛtena bala, na baa do lia abɔɔ kɔñ kaa kolosi me nombia ñan mɔɔ lese wola wɔ nɛ gyaalanja sɔñola na ala.”

⁴ Adansɛɛtena bala ban yena oliifi daase ala na kanease daase ala ñan seɲɛɛ Wurubuarɛ ñon ɔ yɛɛ tɛɛle kei pou Gbenjyoo e nɛ siaman nɛ. ⁵ Akpaa ñolo de kɔñ nyi ɔ kaa yɛɛ mena Wurubuarɛ akpɛñkpɛñgyɔɔra bala kɛwɔ nombi-ikum daale nɛ, boalan na lee be nɔɔse man kaa ko be kɔlala benañ. Te walan kamase ñon ɔ ne gyae nyi waa yɛɛ wɔ kolo kum daale na, mena gbɛɛ kenañ man te bɛɛ mo ko ɔtenate. ⁶ Mena Wurubuarɛ akpɛñkpɛñgyɔɔra bala kɛwɔ dana

don, ken baa tale to gbεε nyi deban kamase ken baa kolosi Wurubuarε nombia na oga na ηεε ya. Be dana don ken baa tale yela lonse pou ka bese fatabo, te baa tale yela kayeyεε kamase mo ke yala tεεle kei doo deban kamase ken bεε gyae.

⁷ Akpaa Wurubuarε akpenkpenngyoo bala ban de kolosi be nombia nan tan ne, wonembukum non o ne kyaa lee boo kyilimkyilim ken ka be tan oto ya man ne, waa kaa yokii na wo na waa di be doo na waa koe wo. ⁸ Te baa tina ba woya yela donoo dinaa ken abonterε man. Mena donoo kei man te be gyoo be Gbenngyoo sakaa opanan doo ko. Balan ta do mena donoo kenan yeke nyi Sodom yaa Igyipite. ⁹ Balan baa lee donoo se kpookpoo, na deise kpookpoo na tεεlese kpookpoo man kon kaa keε woya benan weeya atoro na yaale. Mona balan baa bεε nyi be na wuu wo ya. ¹⁰ Ba yen gyae ke yeε tεεle kei doo balan gyon. Baa di wee kenan ηgba ba wee dinaa daale ne, na baa kyεε donna aboo. Nawolo nyi Wurubuarε akpenkpenngyoo bala kewo naase balan diyem nideli tεεle kei doo.

¹¹ Mona weeya atoro na yaale kei wole ne, Wurubuarε yela o weeseε kaa gyoo be man te be fonawo koro kyaa. Kei yela gyakolon gyoo balan ban pou boo naa wo ne nideli. ¹² Botoo te Wurubuarε kpilala bala ban nyii woya ηaale kolosiwo na wo kenken lee adido nyiaa, “E gyen kon adido kebo.” Ken te ba moowo ηoma man gyen gyu adido, na be kolala ban seηεε bεε keε wo. ¹³ Mena deban kenan man ne, tεεle wosiwo nideli ken nyi donoo dinaa ken kekpase kufu man dekpen dokolon yeεεwo. Tεεle kewosi

kenanṅ mɔ koo balanṅ kakponṅe nyetooro (7,000). Te gyakolonṅ gyoo balanṅ akanṅ banṅ be ta yem ya nɛ, te ba lese Wurubuareṅ ṅon ɔ kyaa adido nɛ yele. ¹⁴ Kayeyeeṅ nombia ṅan alate kaalanṅ laa, te atoorote mɔ ne kɔṅ.

Be kawola kabereṅ nyetoorote kenṅ

¹⁵ Kenṅte Wurubuareṅ kpilale nyetoorote ṅon wola ɔ kabereṅ. ɔ kawola ke nɛ, te me nyiiṅ woya ṅaale lee adido kenṅkenṅ nyiaa,

“Neneneṅ teeṅle kei dɔɔ gyoori
ta bese de Gbenṅgyoo Wurubuareṅ
na ɔ bu nyeelɛere ṅon wui,
te de Gbenṅgyoo Wurubuareṅ
ne gyae la waa di gyoori kekpaakekpaa.”

¹⁶ Kenṅte kegyiiseṅ sao banaara banṅ be kyaa be gyooro gbɛɛ dɔɔ Wurubuareṅ siaman nɛ, korowɔ bunṅii som Wurubuareṅ. ¹⁷ Te be yakowɔ nyiaa,

“De Gbenṅgyoo Wurubuareṅ donṅ pou Gbenṅgyoo,
nyanṅ kyaa la kaalanṅ te nyanṅ sɛɛ la n kyaa.

Dɛɛ do nenṅ nɔɔ nawolo nyi
n ta mo n donṅ kenṅ ka dokoso be kyaa ya nɛ,
n ne di gyoori teeṅle kei dɔɔ.

¹⁸ Balanṅ banṅ bɔɔ gyenṅ nenṅ ya nɛ ta gyenṅ banṅ n dɔɔ,
mɔnaṅ neneneṅ te kaboena nyi nya lese n banṅ wola.

Debanṅ te lii kenṅ nyanṅ ke di balanṅ banṅ bɔɔ yekee nɛ nombia,

na n ke tɔ n tewulɛɛ akpenṅkpenṅgyɔɔra
na n balanṅ banṅ pou bɛɛ som nenṅ nɛ kom.

N ke tɔ balanṅ banṅ bee yee nenṅ nɛ,

na balan ban be dana yele,
 na balan yakaa nyiban pou kom.
 Te deban te lii ken nyan ke wole balan ban pou
 be wole teele kei ne.”

¹⁹ Botoo te be kyan Wurubuar som deni
 dinaa ken ke kyaa adido ne toro, te me
 naa Nokebakesee Adakaa ken. Ken te oga
 nmaalewo te o faewo, te teele wosiwo te
 akpelenkpelenbia dinaana yalawo.

12

Alo fulute nolo na wonembukum dekpatakpere nolo wose man nombia

¹ Ken wole te gyakolon nombia njaale lese na
 wose wola lee adido bela. Me naa alo nolo na
 weese kilisee na e ngba ken te o doona ne, te
 gyaalan mo doo o nawoo tee. Na o wuuna gyooro
 kototoo ken kyolobiise kufu ala mataa na ke. ² Na
 alo nonan dana fulu ken o na donee, te weelen
 ken doo o ne fae yeesa.

³ Ken te ma besewo naa gyakolon nombia
 njaale lee adido bela. Me naa wonembukum
 yayam dekpatakpere nolo na o yee ngba lajan
 ne, na o dana nyeeya nyetooro na woo kufu.
 Na gyooro kototoose nyetooro yakaa o nyeeya
 nan doo. ⁴ Akpaa n kpala kyolobiise man akpen
 atooro na, wonembu non moo o gyun gberaa ne
 man dekpene dokolon lo teele man. Na wonembu
 nonan senne alo non o na donee ne siaman,
 nyi akpaa o lola o bu non na waa mo e lila
 debokenan man. ⁵ Botoo te alo non lola bu baale
 non waa di gyoori teele kei doo balan pou doo,

kenj ɔ be gyae waa wii be waranase ya ne. ɔ ka lola bu non pe, te be kaa too e leo lee ɔ naa non nyinmaa man mo e gyu kefa Wurubuaɛ non ɔ kyaa ɔ gyoooro gbeli doo ne. ⁶ Kenje alo non yeuwo ka gyoo kefula man, botoo kenj Wurubuaɛ be desina see e nyi baa kee ɔ doo gyaalanja sɔjola na ala.

⁷ Kenje yoo yalawo adido botoo. Wurubuaɛ kpilale kegyia Maekɛle na ɔ tewulee yoowo na wonembukum dekpatakpere non na ɔ tewulee.

⁸ Mɔna wonembukum non na ɔ tewulee te yee doj ya, mena doo be te nyin dasenae adido botoo ya. ⁹ Kenje be gegi wonembukum non lee adido botoo. Non yena benen benen dom non bee baake e nyi yele wolɛere yaa obɔnsam, non ɔ na beo balan pou teele kei doo ne. Te be funja non na ɔ tewulee ban pou lee adido kaalo teele man.

¹⁰ Botoo te me nyii woya njaale adido ne yako kenken nyiaa,

“Nenɛɛ deban kenj Wurubuaɛ
waa lee ɔ balan nyee ne te lii.

Wurubuaɛ ta lese ɔ doj na ɔ gyoori deboo,
te Kristo nyeelɛere non mo ta lese wola nyi
ɔ dana doj teele kei balan pou doo.

Nawolo nyi be te funj obɔnsam non
ɔ na mo nombiakumɛɛ gyakaa Kristotena
doo

Wurubuaɛ siaman nelim na ka weese ne ke
lo teele man.

¹¹ Nambu non ɔ ba mo ɔ wose fa kedeesa ne
fatabo,

na anokoare nombia nan boo kolosi ne,
nan te ba moowo di obɔnsam doo.

Be te wii ban gbagba nyeedon ya,
 mona ba moo ba wose fa yen lee ba kelēdi
 dō.

¹² Mena dō emē ban pou ε kyaa Wurubuarē
 man nē,
 ε yela ke yē nōn gyon.

Mō emē ban pou ε kyaa tēle kei dō
 na epo man nē ε laako,
 nawolo nyi obonsam ta mo ban tisi
 lee Wurubuarē man kōn ε gyan.

Ɔ ta mo ban tisi kōn,
 nawolo nyi Ɔ gyen nyi Ɔ weeya nān
 be kaa tēle kei dō nē ta boo ya!”

¹³ Deban ken wonembukum nōn be naa nyi be
 te fun e lee Wurubuarē man kaa lō tēle man nē,
 te Ɔ korowō Ɔ ne gegi alo nōn Ɔ ba lola bu baale
 nōn nē. ¹⁴ Mōna Wurubuarē faa alo nōn otoloku
 dinaa nolo benkelē ala, na waa nyin tale mo
 furufu yela wonembukum nōn gyu kefula man,
 botō ken bō desina see e nyi baa kē Ɔ dō
 kulutooneŋ atoro na yale nē, na wonembukum
 nōn be nyin gbē ke yē e kolo botō ya. ¹⁵ Botō
 te wonembukum nōn puu lon lee Ɔ nōoman ngba
 boo kakpela nē, na ke gyō alo nōn lan. ¹⁶ Mōna
 tēle kyō alo nōn. Tēle bēwō te ke nyō lon
 ken pou wonembukum nōn be puu lee Ɔ nōoman
 nē. ¹⁷ Mena dō wonembukum nōn gyeŋa ban
 alo nōn dō, te Ɔ lanawō yela e nyi Ɔ kaa yoo
 na Ɔ bia akan ban. Alo nōnan bia benan yena
 balan ban pou bee di Wurubuarē nombia nān
 dō, te bee di Kristo wose man adansē nē. Ken te
 wonembukum nōn gyuuwō ka sen epo nōoman.

13

Wonembukum ñon ɔ ba lee epo man ne

¹ Botɔɔ te me naa wonembukum ñolo na ɔ ta lee epo man ɔ ne kɔŋ. Na ɔ dana woo kufu na nyeeya nyetooro, te gyooro kotɔtɔɔse wue woo ñan pou dɔɔ. Te be ñmarase mmusuo nombia ñaale gyakaa nyee kamase dɔɔ. ² Wonembukum ñon mɔɔ naa ne yee ñgba mokɔɔte ne. ɔ dana gelase ñgba ɔsakuru ne, te ɔ nɔɔ mɔ yee ñgba dinaate ne. Kenje wonembukum gyangbate ñon moo ɔ donj na ɔ gyoorobiiri na ɔ kegyiiri ñan pou ɔ dana ne fa wonembukum kei. ³ Gyam dinaa daale kyaawɔ kyaa wonembukum ñon nyee kenj daale dɔɔ kenj nafɔ ke gyae ke tale ko e, mɔna gyam kenan ta yem. Wonembukum ñonan nombia dana gyakolonj, mena dɔɔ tɛele kei dɔɔ balan pou sila e. ⁴ Balan burum som wonembukum dekpatakpere ñon, nawolo nyi na ɔ ta mo ɔ donj fa wonembukum kei. Ba som wonembukum kei te be kelɛɛ e nyiaa, “Amɔte kyaa la ñgba wonembukum kei ne, te amɔte mɔ ne gyae la waa tale yoo na e?”

⁵ Kenje be feefuwɔ do wonembukum ñon nyi waa yee kegyira nombia, na waa kolosi mmusuo nombia tia Wurubuare. Te be faa e donj nyi waa mo di tɛele kei dɔɔ gyaalanja sɔŋola na ala. ⁶ Te wonembukum ñon gyuuusu ɔ nɔɔ kolosi mmusuo nombia tia Wurubuare wɔlɛɛ ɔ yelee, na ɔ deni dinaa kenj na ban pou be kyaa Wurubuare man ne. ⁷ Kenje ba besewɔ fa e donj nyi waa mo yoo na Wurubuare balan ban na waa di be dɔɔ. Te be faa e donj bela nyi waa mo di akpanalanje, na

tæele kei dɔɔ balan na deise na lonɔoro kamase balan dɔɔ. ⁸ Tæele kei dɔɔ balan burum baa som wonembukum kei. Mena balan kɛwɔ yena balan ban ba te nmarase ba yela do nyeedon tone keŋ man ya nɛ. Nyeedon tone kenan yɛ Nambu non ɔ ba mo ɔ wose fa kedeesa leenan tæele kei kewalan nɛ wui. ⁹ Walaŋ non ɔ dana denjele anenyiin dei nɛ, waa see denjele na waa tei. ¹⁰ Akpaa yɛ nyi baa kyaŋ nolo yoo man na, yoo man te baa taŋ kyaŋ e.

Te akpaa yɛ nyi nolo waa yeŋ sila nɔɔman na, sila nɔɔman te waa taŋ yeŋ.

“Kei nawolo baa nyi,
kaboena nyi Wurubuaɛ balan baa nyin
konɔɔ
na baa seŋ keŋkeŋ ba kelɛdi man.”

Wonembukum non ɔ be bɛɛ lee tæele man nɛ

¹¹ Botɔɔ te ma besewɔ naa wonembukum nolo te bɛɛ lee tæele man bela. Na ɔ dana woo ala nɔba nam nɛ, mɔna ɔ kekolosi yɛ nɔba wonembukum dekpatakpere non nɛ. ¹² Don keŋ wonembukum gyaŋgbate non dana nɛ, keŋ te balate kei mɔ dana ɔ ne yɛ ɔ tom ɔ dɔɔ non yele man. Te ɔ yela tæele kei dɔɔ balan pou som wonembukum gyaŋgbate non ɔ dana gyaŋtare dinaa ɔ nyeeman nɛ. ¹³ Wonembukum kei mɔ yɛ gyakolon nombia dinaana. ɔ yela boalaŋ gba koran leewɔ adido kɔŋ kaa yala tæele man te balan pou naawɔ. ¹⁴ Lee gyakolon nombia nan ɔ be yɛ wonembukum gyaŋgbate non yele man nɛ dɔɔ, ɔ talewɔ beo tæele kei dɔɔ balan pou. Te ɔ nɛre wɔ te be maa bane

ngba wonembukum gyanḡbate ḡnon, bɔɔ mo yoosila gooli e ɔ nyeeman yenḡ yenḡ te ɔ ta yem ya nɛ. ¹⁵ Be faa wonembukum balate kei doḡ nyi waa fa bane ḡnon bɔɔ maa ngba wonembukum gyanḡbate ḡnon nɛ nyeedoḡ na waa tale kolosi, na waa yela baa koe baḡ pou bɔɔ bɛɛ nyi bɔɔ som bane ḡnonaḡ ya nɛ. ¹⁶ Te mena wonembukum kei besewɔ ḡnere walaḡ kamaɛ, balanḡ baḡ be dana yele na balanḡ yakaa nyibaḡ, na baḡ be dana kɔba na ayematena na gyoorobia na gbeḡa pou yela ba doo wɔ nso be dunoluḡ nyinḡmaase man na be tirinɔɔse dɔɔ. ¹⁷ Walaḡ kamaɛ ḡnon ɔ be dana wonembukum gyanḡbate ḡnon nso keḡ ya nɛ, ɔtenate be dana gbɛɛ nyi waa yɔɔ kolo yaa waa lɛɛ kolo ya. Nso kei yena wonembukum ḡnon yele, yaa ɔ yele keḡ nɔmba.

¹⁸ Walaḡ ḡnon Wurubuare be fa e nyansa nɛ, ḡnon waageḡ ne gyae la waa tale nyii nombii kei man. Walaḡ ḡnon ɔ dana agyueḡ nɛ, ḡnon ne gyae la waa tale gyenḡ wonembukum ḡnon nɔmba kei yaanɔɔle, nawolo nyi nɔmba kei yɛɛ deniwalaḡ ḡnolo yele ke. Nɔmba kenanḡ yena sɔḡnonoḡse looro na sɔḡotooro na looro (666).

14

Nambu ḡnon na ɔ balanḡ

¹ Kenanḡ wɔle ma besewɔ gɛɛse kɛɛ na, te me naa Nambu ḡnon ɔ ba mo ɔ wose fa kedeesa nɛ seḡɛ Siyɔn bula keḡ dɔɔ. Na balanḡ kakpoḡse kufu bala akpeḡ kufu ala (144,000) seḡɛ Nambu ḡnonaḡ gyanḡ. Ba te ḡmarase Nambu ḡnon yele na ɔ kya Wurubuare yele gyakaa mena balanḡ

benan tirinɔɔse dɔɔ. ² Kenɛte me nyii woya ɲaale lee adido ɲgba boo wuu la waale ne lam nɛ, te ka besewɔ wii ɲgba ɔga fae la nɛ. Woya ɲan mɔɔ nyii nɛ, ɲe yɛɛ ɲgba baale ne gyɔɔ na adolɛɛse nɛ. ³ Mena balan kɛwɔ senawɔ Wurubuarɛ gyooro gbeli ken, na wonise banaara ban na kegyiise ban siaman kpee nɔɔnɛn wɔle. Te ɲolo te tale kasee nɔɔnɛn kenan kpu na balan kakponse kufu bala akpen kufu ala (144,000) ban Wurubuarɛ be tɔ ba nyeeman kom lɛɛ wɔ lee tɛɛle kei dɔɔ nɛ ya. ⁴ Mena balan kɛwɔ yena balan ban boo tela ba wose nideli, ken ba te doo na ala yaa baala see korakora ya nɛ. Bee sila Nambu ɲon gyu yenan kamase ken ɔ ne gyu nɛ. Balan kɛwɔ yena balan ban Wurubuarɛ be tɔ ba nyee man kom lɛɛ wɔ lee tɛɛle kei dɔɔ nɛ. Be ta mo wɔ fa Wurubuarɛ na ɔ Nambu ɲon, ɲgba mena ken walan na mo ɔ wɔɔman weenɛɛ gyangba nyinan deesi fa Wurubuarɛ nɛ. ⁵ Be te di dekara see korakora ya, te nombiikum kamase mɔ be mataa na wɔ ya.

Wurubuarɛ kpilala batooro ban

⁶ Kenan wɔle te ma besewɔ naa Wurubuarɛ kpilale ɲolo na ɔ ne furufu felin man adido. Na ɔ dana Kristo nombia kpaakpaa ɲan ɲe kyaa kekpaakekpaa nɛ waa kolosi fa deise, na akpanalanse na tɛɛle kei dɔɔ balan pou. ⁷ Kenɛte ɔ kolosiwɔ kenken nyiaa, “ɛ yee Wurubuarɛ na ɛ ka lese ɔ yele, nawolo nyi ɔ nombia kedi deban ken te lii. ɛ som Wurubuarɛ, nawolo nyi ɲon yɛɛna adido na ateta na ɛpo na lonse pou.”

⁸ Botɔɔ te Wurubuarɛ kpilale balate ɲolo mo kɔɲawɔ kaa yako nyiaa, “Babilon donɔɔ dinaa kenj te yeɛɛ. Ɔ te yale, nawolo nyi ɔ ta mo ɔ kafonj nombia kyanɛe tɛele kei dɔɔ balan pou. Ɔ kafonj kei yeɛ yaa ɲgba solonj donjete te ɔ moowo fa tɛele kei dɔɔ balan te be nyɔɔwɔ deese ne.”

⁹ Kenjete Wurubuarɛ kpilale batorote ɲolo mo kaa yakowɔ kenkenj nyiaa, “Akpaɔ ɲolo da som wonembukum ɲon, yaa bane ɲon bɔɔ maa ɲgba ɲon ne, yaa ɔ sɛɛ te ba do e nso ɔ nyinmaa man yaa ɔ tirinɔɔ dɔɔ ne, be gyae ke de fa e ya. ¹⁰ Wurubuarɛ waa gyen banj ɔtenate dɔɔ na waa wɔɲ ɔ denjele nideli. Gyae ke yeɛ ɲgba Wurubuarɛ gbagba moona solonj donjete do leenɔɔ kenj nawolo nyi ɔ ta gyen banj ne man fa e. Mena walanj ɲonanj waa naa diyem nideli boalanj kenj ne kpaɔ ɲgba ba moo kpatakpele bo do ke man ne Wurubuarɛ kpilala na Nambu ɲon siaman. ¹¹ Boalanj kenj man mena walanj ɲonanj waa yeyɛɛ ne, ke nyɔɔse gyae ka gyen gyu adido kekpaakekpaɔ. Te balanj banj beɛ som wonembukum ɲon, na bane ɲon bɔɔ maa ɲgba wonembukum ɲonanj ne, na banj pou bɔɔ do wɔ wonembukum ɲonanj nso ne, bɔɔ gyae baa fɛɛfo korakora ya. Baa naa diyem nideli nelim na ka weese.” ¹² Mena dɔɔ kaboena nyi Wurubuarɛ balanj banj bee di Wurubuarɛ mmaraase dɔɔ, te be silana Yesu anokoare man ne, baa nyinj konɔɔ na baa senj kenkenj gbɛɛ kamase man. ¹³ Kenjete me nyii woya ɲaale lee adido bela nyiaa, “Nmarase see nyiaa, ‘Balanj banj pou baa yenj de Gbenjyoo yele man lee gyɛɲ wee kei ne gyu ne, banj na nyeebam.’ ” Kenjete Wurubuarɛ felinj ɲon

mɔ sɛɛwɔ nyiaa, “Ayi, ke yɛɛ ampan. Baa fɛɛfo lee be kaale pou man, nawolo nyi be nombia njan bɔɔ yɛɛ nɛ ne gyae la ke sila wɔ.”

¹⁴ Ma besewɔ gɛɛse kɛɛ na, te me naa nɔma wolomɛɛ njaale. Te me naa nɔlo kyaa nɔma njan njan dɔɔ nɔba “Deniwalan” nɛ. Ɔ wuuna gyooro kotɔtɔɔ ɔ nyee dɔɔ, te ɔ dana sakawa ken kɛɛ bee banban nɛ ɔ nyinmaa man. ¹⁵ Kenɛte Wurubuare kpilale nɔlo mɔ leewɔ Wurubuare ɔsom deni dinaa ken man adido kɔn, te ɔ kolosiwɔ kenken yako walan nɔn ɔ kyaa nɔma njan dɔɔ nɛ nyiaa, “Mo n sakawa ken na n ke kɛɛɛ weenɛɛ njan. Nawolo nyi tɛɛle kei dɔɔ weenɛɛ njan te yɛɛ, te nja kekɛɛɛ mɔ deban te lii.” ¹⁶ Mena dɔɔ walan nɔn ɔ kyaa nɔma njan dɔɔ nɛ, funa ɔ sakawa ken kɛɛɛ abɔɔ njan pou nɔɔ yɛɛ tɛɛle dɔɔ nɛ.

¹⁷ Kenan wɔle te Wurubuare kpilale nɔlo mɔ besewɔ lee Wurubuare ɔsom deni dinaa ken man adido bela. Na nɔn mɔ dana sakawa banban daale. ¹⁸ Kenɛte Wurubuare kpilale nɔlo mɔ leewɔ botɔɔ ken bee deesi fa Wurubuare nɛ man kɔn. Wurubuare kpilale kei ne kɛɛ na kedeesa boalan ken dɔɔ. Te ɔ fae yeese kenken yako walan nɔn ɔ dana sakawa banban ken nyiaa, “Mo n sakawa ken na n ke kɔ gerepo saase njan pou nɔɔ yɛɛ tɛɛle kei dɔɔ nɛ lee nɛ wonse njan man.” ¹⁹ Mena dɔɔ Wurubuare kpilale nɔn mɔ funa ɔ sakawa ken kɔ gerepo saase njan pou lee nɛ wonse man, te ɔ funa nja do bɔɔ dinaa ken man bɛɛ nɔmaase bia njan lese nja lon mo yɛɛ solon nɛ. Mena bɔɔ kei sɛnɛɛ fa Wurubuare

baŋ kum keŋ. ²⁰ Keŋte be sakatee gerepo bia ŋan botɔɔ ŋmaase ŋa lese ŋa loŋ donɔɔ keŋ nɔɔman. Te loŋ keŋ ba lee ŋe man ne bese fatabo te ŋe laŋawɔ ŋgba boo ne. Fatabo kenan kelan dɔɔlon man gyae ke yee ŋgba maelese soŋononse ala ne (200), te ke siilin mɔ gyae ke yee ŋgba nawɔɔtɔɔse anon ne.

15

Wurubuarɛ kpilala baŋ be dana kayeyɛɛ nombia nyetooro ne

¹ Kenan wole te ma besewɔ naa gyakolon nombii dinaa daale Wurubuarɛ man adido bela. Me naa Wurubuarɛ kpilala nyetooro baale na be dana kayeyɛɛ nombia nyetooro. Kayeyɛɛ nombia kenan yena Wurubuarɛ balan denjele kewɔŋ otomante keŋ. Nawolo nyi ŋa de kaa lam na, Wurubuarɛ mɔ wɔe gyae ke fɛɛ.

² Keŋte me naa kolo gyooro gbeli keŋ siaman ŋgba epo loŋ ne. Na ke yee gelenjelenj te kee ŋalakee ŋgba diiku ne, na boalan mɔ kyakalɛɛ ke man. Te me naa balan baale seŋɛɛ epo kenan nɔɔman. Balan benan yena balan baŋ bɔɔ yoo di wonembukum ŋon na bane ŋon bɔɔ maa wonembukum ŋonan dinɔɔ man, te ɔ nomba seŋɛɛ fa ɔ yele dɔɔ ne. Na be dana adolɛɛse ŋan Wurubuarɛ be fa wɔ ne. ³ Na bee kpee Wurubuarɛ tobaale Mosesi nɔɔnen, na Nambu ŋon nɔɔnen nyiaa,

“De Gbenjyoo Wurubuarɛ donj pou nyee,
n nombia ŋan n ne yee ne yee nombia dinaana
ŋa,
te ŋe dana gyakolonj.

Nyan yena tɛɛle kei dɔɔ pou gyoo.
 N nombia doo na ɲe gbɛɛ,
 te ɲe yɛɛ anokoare mɔ.

⁴ De Gben̄gyoo,
 amɔte kyaa la keɲ ɔ be gyae waa yee neɲ ya,
 te amɔte mɔ be gyae la waa lese n yeɛle ya?
 Nawolo nyi nyan nyaageɲ kooɲ
 yena walaɲ ɲon ayimeɛ be doo n man ya.
 Tɛɛle kei dɔɔ balan̄ pou baa kɔɲ
 kaa buɲ neɲ na baa som neɲ.
 Nawolo nyi n ta lese n nombia
 ɲan ɲe doo na ɲe gbɛɛ nɛ debɔɔ.”

⁵ Kei wɔle te me kɛɛ adido na, te me naawɔ
 na Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa tɔɔmante keɲ
 ne di adanseɛ nyi Wurubuaɛ kyaa botɔɔ nɛ
 ta toro. ⁶ Botɔɔ te me naa Wurubuaɛ kpilala
 nyetooro ban̄ be dana kayeyɛɛ nombia nyetooro
 ɲan nɛ, ta lee Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keɲ
 man. Ba doona akaraɛɛ kegbase wurikyim ɲan
 ɲɛɛ ɲalakee nɛ, te ba moo kɔba yayam abɔɔɔse
 kraɲ karase be konɔɔse man. ⁷ Keɲte wonise
 banaara ban̄ man ɲolo moo kɔba yayam nyefaleɛ
 nyetooro fa Wurubuaɛ kpilala nyetooro ban̄.
 Abɔɔ ɲan doo nyefaleɛ ɲan man nɛ, yɛɛ kayeyɛɛ
 kumɛɛ ɲan Wurubuaɛ ɲon ɔ kyaa kekpaakek-
 paa nɛ waa mo ban̄ mo ɲa do tɛɛle kei dɔɔ
 balan̄ nɛ. ⁸ Botɔɔ te Wurubuaɛ gyoorobiiri na
 ɔ don̄ yela nyɔɔse kaa wulu Wurubuaɛ ɔsom
 deni dinaa keɲ man. Mena dɔɔ ɲolo te tale
 gyoo Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keɲ man ya,
 kelii deban̄ keɲ kayeyɛɛ nombia nyetooro ɲan
 Wurubuaɛ ba mo fa ɔ kpilala nyetooro ban̄ nɛ
 taɲawɔ.

16

¹ Kenṭe me nyii woya ṅaale Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keṅ man ne yako Wurubuaɛ kpilala nyetooro baṅ keṅkeṅ nyiaa, “Ɛ gyu ke kyɛkeke Wurubuaɛ baṅ kumɛɛ ṅan ṅe doo ɛ nyefalɛɛ nyetooro ṅan man ne woli tɛɛle dɔɔ.”

² Botɔɔ te Wurubuaɛ kpilale gyaṅgbate ṅon gyuuwɔ ke kyɛkeke kpene keṅ doo ɔ nyefale keṅ man ne woli tɛɛle dɔɔ. Ɔ ke kyɛkeke ke woli tɛɛle dɔɔ pɛ, te gyamɛɛ kumɛɛ ṅaale kaa gyɔɔ balan baṅ pou bɔɔ do wɔ wonembukum ṅon nso, te bɛɛ som bane ṅon bɔɔ maa wonembukum ṅonanṅ dinɔɔ man nɛ.

³ Kenanṅ wɔle te Wurubuaɛ kpilale balate ṅon mɔ kyɛkeke kpene keṅ doo ɔ nyefale keṅ man nɛ do epo man. Botɔɔ te epo loṅ keṅ kyɛkeewɔ yɛɛ ṅgba walaṅ deyeṅɛ fatabo nɛ, te wonembu kamase ṅon ɔ doo epo man nɛ yeṅawɔ.

⁴ Kenṭe Wurubuaɛ kpilale batorote ṅon mɔ kyɛkeke kpene keṅ doo ɔ nyefale man nɛ do booneṅ na loṅse man, te ṅe popou bese fatabose.

⁵ Botɔɔ te me nyii Wurubuaɛ kpilale ṅon ɔ ne keɛ loṅse ṅan dɔɔ nɛ yakowɔ nyiaa,

“Nyanṅ yena Wurubuaɛ ṅon n wulaa n kyaa lee kewalanṅ keṅ,
te nyanṅ yena Wurubuaɛ ṅon n kyaa debaṅ kei.

Nyanṅ yena Wurubuaɛ ṅon ayimɛɛ kamase be doo n man ya.

Te n denɛle kewɔṅ keṅ n ne wɔṅ balan nɛ,
doo na ke gbɛɛ.

⁶ Nawolo nyi ba koe n balan
na nya akpeṅkpeṅgyɔɔra baṅ.

Mena dɔɔ te n moo fatabo fa wɔ nyi baa nyɔɔ,
 ɲgba mena keɲ kaboena wɔ nɛ.”

⁷ Keɲte me nyii ɲolo kolosiwɔ lee botɔɔ keɲ bee
 deesi nɛ nyiaa,

“Ampan, de Gbenjyoo Wurubuare don pou
 nyee,
 n nombia kedi yɛɛ anokoare te ke doo na ke
 gbɛɛ.”

⁸ Kenan wole te Wurubuare kpilale banaarate
 ɲon mɔ kyɛɛkee kpene keɲ doo ɔ nyefale keɲ
 man nɛ woli weese dɔɔ. Te be faa weese don
 nyi waa nyakee balan ɲgba boalan nɛ. ⁹ Mena
 dɔɔ weese ɲon nyakee balan ban nideli, te be
 falaa Wurubuare ɲon ɔ dana don mena kayeyɛɛ
 nombia ɲan dɔɔ nɛ yele. Mɔna be bɛɛ ba te
 kyɛɛkee ba agyuen na baa tina be nombiakumɛɛ
 keyɛɛ yela, na baa lese Wurubuare yele ya.

¹⁰ Keɲte Wurubuare kpilale banɔɲte ɲon mɔ
 kyɛɛkee kpene keɲ doo ɔ nyefale keɲ man nɛ
 woli wonembukum ɲon gyooro gbeli keɲ dɔɔ.
 Botɔɔ te ditɪntɛɛ gyoo wonembukum ɲon gyoori
 keɲ pou. Kayeyɛɛ keɲ be kɔɲ balan dɔɔ nɛ, yela
 be nyii weelen nideli te be tao be kela. ¹¹ Be
 gyamɛɛ ɲan bɔɔ nyim na weelen keɲ bɔɔ nyii
 nɛ, yela be falaa Wurubuare ɲon ɔ kyaa adido
 nɛ. Mɔna be bɛɛ ba te kyɛɛkee ba agyuen na baa
 tina be nombiakumɛɛ keyɛɛ yela, na baa kɔɲ ɔ
 gyan ya.

¹² Keɲte Wurubuare kpilale loorote ɲon mɔ
 kyɛɛkee kpene keɲ doo ɔ nyefale keɲ man nɛ,
 do boo dinaa keɲ bɛɛ baake ke nyi Efurate nɛ
 man. Te lon keɲ pou yoowɔ, na gbɛɛ ke doo fa
 gyoonen ban baa lee weese dɛɛlee man kɔɲ nɛ.

¹³ Botoo te me naa felinkumee atooro njaale na ne yee ngba penlase ne. Na lee wonembukum dekpatakpere non na wonembukum gyangbate non, na wonembukum balate dekarate non noose man. ¹⁴ Mena felinkumee kewo yee obonsam tewuleewo, te be dana don ken bee tale yee gyakolon nombia dinaana. Be don teele kei gyoonen pou doo bee yilaa wo, na be kaa yoo na Wurubuare donje non o wee dinaa ken man.

¹⁵ De Gbengyoo kpa nyiaa, “E toose nyi maa kon kaa futaa non bo ngba nmelate ne! Mena doo walan kamase non waa kyaa gyee ken o be wolee o wose ya, te waa desina o wose ken o be tee ditenteli na desan balan man mena wee kenan ya ne, non na nyeebam.” ¹⁶ Kenje felinkumee nan yilaa gyoonen ban, te be gyuuwo kegyanee botoo ken bee baake ke Gyudatena dei man nyi Amagedon ne.

¹⁷ Kenan wole te Wurubuare kpilale nyetoorote non mo kyeekee kpene ken doo o nyefale ken man ne woli felin man. Botoo te me nyii yeesa kenken njaale lee gyooro gbeli ken ke doo Wurubuare osom deni dinaa ken man ne nyiaa, “Nenee doo te tan!” ¹⁸ Kei wole te oga nmaalewo agbaatee agbaatee, te o faewo agbaatee agbaatee, te teele wosiwo nideli. Leenan deban ken balan be kyaa teele kei doo pou ne, teele te wosi ta mena see ya. ¹⁹ Kenje donoo dinaa ken kpasewo akpen atooro, te donoose dinaana nan pou ne kyaa teele kei doo ne yeleeewo. Te Wurubuare toose nombiakumee nan Babilontena be yee ne, mena doo o gyen ban kum do wo nideli ngba mena ken kaboena

ne. ²⁰ Te donɔɔse ɲan pou lon be kilisi ɲa gyaŋee ne, na bulase pou ɲaalaawɔ. ²¹ Te akpelenkpelenɓia dinaana ɲan ɲe dana yuŋ nideli ne leewɔ adido yala balan dɔɔ. Mena dɔɔ balan ban falaa Wurubuare lee kayeyee nombia ɲan akpelenkpelenɓia ɲan ba mo kɔŋ be dɔɔ ne dɔɔ. Nawolo nyi diyem ken akpelenkpelenɓia ɲan be naase wɔ ne, te yee nsendee ya.

17

Futooli alo kum ɲon

¹ Kenan wɔle te Wurubuare kpilala nyetooro ban be dana nyefalee nyetooro ɲan ne, be man ɲolo kɔŋawɔ me gyan kaa yako man nyiaa, “Kɔŋ na maa wola neŋ mena ken maa wɔŋ futooli alo ɲon deŋele. Alo ɲonan yena donɔɔ dinaa ken bɔɔ ban ke booneŋ burum nɔɔman ne.” ² Teele kei dɔɔ gyooneŋ ta gyem tisi ɔ dɔɔ ke yee kafon nombia na e. ɔ ta mo ɔ kafon nombia wɔlee teele kei dɔɔ balan pou nyee, ɲgba mena ken solon ne wɔlee solon nyɔɔra nyeeya ne.

³ Kente Wurubuare felin ɲon kaa gyoowɔ me man nideli, te Wurubuare kpilale ɲon moo man gyu depampaa dinaa daale man. Botɔɔ te me naa alo ɲolo na ɔ kyaa wonembukum yayam ɲolo dɔɔ. Ba te ɲmarase mmusuo yela ɲan ɲee tia Wurubuare ne gyakaa ɔ dɔɔ pou. Wonembukum ɲonan dana nyeeya nyetooro na woo kufu. ⁴ Na alo ɲonan doona kanyan yayam na agoo abɔɔ. Te ɔ moo kɔba yayam abɔɔ na kegyanase kpookpoo kpaakpaa nyinjan ɲan ɲee ɲalakee te ɲe dana koyadon ne mia desina ɔ wose. Te ɔ dana kɔba

yayam kuruwaa kenj ɔ nombia nkarankaran na ɔ futooli nombia njan be wulu ke man ne ɔ nyinmaa man. ⁵ Ba te nmarase yele daale kenj walan na walan ba gyen ka aseɛ ya ne gyakaa ɔ tirinɔɔ dɔɔ nyiaa,

“BABILON DONO DINAA,
FUTOOLI ALA POU BE NAA,
TEELE KEI NOMBIA NKARAN KARAN POU
NYEE.”

⁶ Kenj te me naawɔ na, alo njon te nyɔɔ Wurubuarɛ balan fatabo baa dɛɛse nɔgba solonj te ɔ nyɔɔwɔ ne. Balan kɛwɔ yena ban bɔɔ koe wɔ, kenj bɔɔ mo be konɔɔ pou sila Yesu ne dɔɔ. Ma kena alo njonan ne, ma wose gbirisi man nideli. ⁷ Botɔɔ te Wurubuarɛ kpilale njon bɔɔse man nyiaa, “Wonj dɔɔ te n wose gbirisi nenj? Yela maa lese alo njon na wonembukum njon ɔ dana nyeeya nyetooro na woo kufu, te alo njon kyaa ɔ dɔɔ ne nombia aweesen njan man wola nenj. ⁸ Wonembukum njon n be naa ne nafa na ɔ kyaa, mɔna nenɛɛ dɔɔ ɔ be kyaa bela ya. Waa lee bɔɔ kyilimkyilim kenj ke tanj ɔto ya ne man konj, na ɔ kaa yenj leki. Nyi akpaa teelee kei dɔɔ balan ban pou ba te nmarase ba yela do Wurubuarɛ nyeedonj tone kenj ke kyaa leenanj kewalanj kenj Wurubuarɛ be yɛɛ teelee kei ya ne de naa wonembukum njon na, gyakolonj gyae ke kyanj wɔ nideli. Nawolo nyi nafa na wonembukum kei kyaa, te nenɛɛ dɔɔ ɔ be kyaa ya. Mɔna waa bese kaa lese ɔ wose wola bela.

⁹ Walan njon ɔ dana nyansa te ɔ gyen nombia ne, njon ne gyae la waa tale nyii nombia kenja man nideli. Wonembukum njon nyeeya nyetooro

ḡan seḡe fa bulasebia nyetooro, te bulasebia ḡenan dɔɔ te alo ḡon ne kyaa. Bulasebia ḡenan mɔ seḡe fa gyooneḡ nyetooro. ¹⁰ Gyooneḡ kewɔ man banɔḡ ta yekee. Lorote ḡon gyakaa ɔ ne di gyoori, te nyetoorote ḡon te kɔḡa ta ya. Akpaa nyetoorote ḡon de kɔḡ ne, waa di gyoori keḡ bo debaḡ kyomii na baa gegi e. ¹¹ Wonembukum ḡon ɔ be kyaa kaalaḡ te nenɛ ɔ be kyaa bela ya ne, ḡon yena gyoo gyanaarate ḡon te ɔ kpue gyooneḡ nyetooro baḡ man. Te ḡon dɔɔ ɔ ne gyu baa ɔ kaa yeḡ leki.

¹² Woo kufu ḡan n be naa ne, ḡan mɔ seḡe fa gyooneḡ kufu, mɔna be te dii ta gyoori ya. Mɔ baa fa gyooneḡ kufu benaḡ na wonembukum ḡon doḡ, na baa di gyoori debaḡ dokoloḡ bo. ¹³ Nombii dokoloḡ dɔɔ te gyooneḡ kufu benaḡ pou seḡe. Baa yeɛ nɔɔdokololoḡ na baa mo be kegyiiri na be doḡ pou fa wonembukum ḡon, na waa mo di gyoori. ¹⁴ Baa yoo na Nambu ḡon, mɔna Nambu ḡon na ɔ balan baḡ ɔ be baake wɔ mo wɔ yeɛ ɔ wui, te be silana e anokoare man ne baa di ɔ dɔɔ. Nawolo nyi ḡon yena gbengyoona pou Gbengyoo na gyooneḡ pou Gyoo.”

¹⁵ Botɔɔ te Wurubuare kpilale ḡon yako maḡ bela nyiaa, “Booneḡ ḡan n be naa keḡ futooli alo ḡon kyaa ḡe gyaḡ ne, seḡe fa balan kpookpoo baḡ be kyaa tɛele kei dɔɔ ne. ¹⁶ Te wonembukum ḡon na woo kufu ḡan n be naa ne, baa kɔla futooli alo ḡon nombia. Baa wɔleɛ e ne kyekpakyekpakyekpa, na baa tina e yela ditenteli. Baa tao e, na baa too akaḡ keḡ. ¹⁷ Nawolo nyi Wurubuare yele la te gyooneḡ kufu baḡ seewɔ,

te be yεε ηon Wurubuarε kegyaebii. Mena doo te ba moo be don pou fa wonembukum ηon nyi waa di gyoori kelii debaη keη Wurubuarε nombia aηmaraseη see ηan gyae ke koη mena ne. ¹⁸ Alo ηon n be naa ne, ηon yena donoo dinaa keη ke gyoo ne di don tεele kei doo gyoonen pou doo ne.”

18

Wurubuarε keyεεε Babilon donoo

¹ Kei wole ne, te ma besewo naa Wurubuarε kpilale ηolo te tisi lee adido o ne koη. Na o dana don te o gyoorobiiri ηalakeewo tεele kei doo pou.

² Keηte o fae yeesa keηken nyiaa,
“Babilon donoo te yeεε!

Babilon donoo dinaa keη te yeεε.

Botoo ta bese obonsam na o tewuleε,
na felinkumεε na gyebuse kumεε,
na gyebuse nkaraηkaraη pou dekyae.

³ Nawolo nyi o ta mo o kafon nombia
kyaηee tεele kei doo balan pou.

O kafon kei yeε yaa ηgba solon don te
te o moowo fa tεele kei doo balan
te be nyooωo dεεse ne.

Tεele kei doo gyoonen ta ghem tisi o doo
ke yeε nombia nkaraηkaraη,
ηgba mena keη baala kafontena na ghem tisi
futooli alo doo ne.

Te tεele kei doo kebudiira burum mo
te tεε o futooli keη doo nyin ba wose.”

⁴ Keηte me nyii woya ηaale lee adido bela nyiaa,
“Me balan,
ε koro lee Babilon donoo dinaa kenan man.

Na εμεε μω be nyiη yεε nombiakumεε
 ηan doo donoo kenanη man,
 na Wurubuarε ke wωη ε denjele
 ηgba mena keη waa wωη mena balanη bananη
 denjele ne ya.

⁵ Wurubuarε te tωose ω nombiakumεε ηan,
 nawolo nyi ηe ta boo nideli
 keη nyi ω be tale wolee ηa ya.

⁶ Nombiakumεε ηan ω ba mo yεε balanη ne,
 ε mo ηe dinoo akpeη ala tω e kom.
 Te solonη keη ω be fa balanη be nyoo ne,
 ε mo keη ke dana donη akpeη ala
 kela ω wui keη ne fa e waa nyoo.

⁷ Mena keη ω be di gyonη
 te ω ba lese ω gyoorobiiri wola ne,
 mena μω te ε naase e diyem
 na ε ke yela waa yeyεε nideli.

Nawolo nyi ω gyakaa ω ne gyo ω konoo yako nyi,
 'Me yεε ala gyoo e, ma te yεε lialo e ya.
 Te μoo gyae maa di walaηsa μω korakora ya.'

⁸ Lee mena doo weese dokolonη koonη man
 te kayeyεε dinaa keη gyae kekωη ω doo.

Kayeyεε kenanη yena yeη,
 na walaηsa kedi na tanam dinaa.

Kenanη wole koranη na,
 baa too e kekpa.

Nawolo nyi de Gbeηgyoo Wurubuarε ηon
 waa wωη ω denjele ne,
 ω dana donη."

⁹ Tεεle kei doo gyooneη banη boo gyem tisi ω doo
 yεε kafonη nombia na e, te boo di gyonη kamase
 kpu na e ne, akpaa be naa boalanη keη ne kpa e
 ne nyooose na, baa wii na baa di ω walaηsa nideli.

¹⁰ Diyem ken gyae kekɔŋ Babilon donɔɔ ken dɔɔ nɛ, gyae ke yɛɛ gyoonɛŋ ban gyakolonɔ. Mena dɔɔ baa sen lemlɛm wii na baa yako nyiaa,

“Babilon donɔɔ laako!

Babilon donɔɔ dinaa,
nyan na gyerebi!

Nyan ŋon nafa n dana donɔ nɛ,
na deban dokolonɔ koonɔ kei yaa
be tan wɔlɛɛ nɛŋ nɛ?”

¹¹ Tɛɛle kei dɔɔ kebudiira ban mo baa wii na baa di walaŋsa ɔ dɔɔ. Nawolo nyi ŋolo bɛɛ tekaa lɛɛ ba abɔɔ bela ya. ¹² Ŋolo bɛɛ tekaa lɛɛ ba kegyanase na abɔɔ ŋan bɔɔ mo kɔba yayam na kɔba wolom na boya kpaakpaa nyinɔn yɛɛ ŋa nɛ ya. Ŋolo bɛɛ tekaa lɛɛ ba akaralɛɛ kpaakpaa nyinɔn, na agoo kanyanase na kanyanase yayama na abɔɔ ŋan bɔɔ mo tuu kela yɛɛ ŋa nɛ ya. Ŋolo bɛɛ tekaa lɛɛ abɔɔ ŋan bɔɔ mo daase kpookpoo ŋan ŋe dana koya donɔ yae, na abɔɔ ŋan bɔɔ mo nyeela kpookpoo na boya ŋan ŋe dana koya donɔ yɛɛ ŋa nɛ ya. ¹³ Ŋolo bɛɛ tekaa lɛɛ ba abɔɔ buruburu ŋan ŋe dana ofonɔ te bɛɛ mo saa weenɛɛ, na adudo na oliifi na pɛpɛɛ na solonɔ na nunɔ na bilinɔ na nunkyuese na namense na dɛɛkyonɔse na ŋe kotase, na gbenɔ na ban bɔɔ kyan wɔ yoo man nɛ ya.

¹⁴ Kebudiira ban baa yako nyiaa, “Abɔɔ kpaakpaa ŋan pou n be yase n sia gyae nɛ, ŋe popou ta lee n nyinmaa man. Mena ken n be nyin n wose, na yele ken n be lɛɛ nɛ pou ta yoo kekpaakekpaa.” ¹⁵ Nombia ŋan gyae ke kɔŋ Babilon donɔɔ ken dɔɔ nɛ, gyae ke yɛɛ kebudiira ban bɔɔ di kebu donɔɔ kenan man nyin ba wose

ne gyakolon. Mena dɔɔ baa senj lemlem wii, na baa di walaŋsa. ¹⁶ Baa wii yako nyiaa,
 “O Babilon donɔɔ dinaa laako!
 O Babilon donɔɔ dinaa,
 nyanj na gyerebi.

Nafɔ n ne kaa akaralɛɛ na abɔɔ yayama
 na agoose bo.

Nafɔ kɔba yayam abɔɔ,
 na boya kpaakpaa nyinjan abɔɔ,
 na kegyanase kpaakpaa nyinjan
 ŋan ne ŋalakee ne abɔɔ te n na doo.

¹⁷ Mɔna debanj dokolonj kei man na,
 nya abɔɔ ŋan pou te ŋaalaa.”

Kegyise banj bɛɛ kɛɛ agbele dinaana dɔɔ, na banj pou bɛɛ kyaa ŋe man, na banj pou bɛɛ yɛɛ tom ŋe man, na kebudiira banj pou bɛɛ tɛɛ epo dɔɔ di kebu ne, baa senj lemlem na bɛɛ kɛɛ donɔɔ kenanj. ¹⁸ Baa senj botɔɔ na baa kɛɛ donɔɔ kenj kekpbaii. Be naa ke kɛɛ kpaa kenj ne baa yako nyiaa, “Donɔɔ wonɗi kyaa kaalanj, kenj kelii mena donɔɔ dinaa kei.” ¹⁹ Baa kyaa ŋgba liala ne na baa wii waranase man nyiaa,

“O Babilon donɔɔ dinaa laako!
 O Babilon donɔɔ dinaa,
 nyanj na gyerebi!

Nyanj dɔɔ te kebudiira banj pou
 bɔɔ mo agbele dinaana ta epo dɔɔ di kebu
 ne,
 nyinja ba wose.

Mɔna debanj dokolonj kooŋ man na,
 nya abɔɔ ŋan n be nyim ne pou te ŋaalaa.

²⁰ Ɛmɛɛ banj pou ɛ kyaa adido,
 na Wurubuare balan na Kristo kpilala,

na Wurubuare akpenkpengyoora pou
ε yela ke yeε non gyon.

Nawolo nyi Wurubuare te won donoo ken dejele
lee diyem ken o be naase non ne doo.”

²¹ Botoo te Wurubuare kpilale Dekpatakpere
nolo moo boe dinaa dinaa daale, te o funa ke
ka do epo man te o yakowo nyiaa,

“Nne te baa mo don woleε Babilon donoo dinaa
ken,

te nolo na nolo be gyae waa tekaa naa ke
bela ya.

²² Nolo mo be gyae waa tekaa nyii adoleε gyoora
na nonon kpeera yaa keferee na kabere
wolala nkan donoo dinaa kei man bela ya.

Nolo be gyae waa tekaa naa tom kamase yeere
botoo bela ya.

Mena mo te boo gyae baa tekaa nyii nyi
nolo ne nan kolo boe doo bela ya.

²³ Te nolo na nolo be gyae waa tekaa naa
kanea daale kenmanee botoo bela ya.

Nolo mo be gyae waa nyii alowolere nombia
donoo kenan man bela ya.

Nawolo nyi donoo kenan man kebudiira yena
balan ban be dana yele teele kei doo.

Mona ke man nmeesentena,

te yeli teele kenan doo balan pou ta yoo.

²⁴ Babilon donoo dinaa kei man
te ba koo Wurubuare akpenkpengyoora,
na o balan na balan ban pou boo koo teele
kei doo ne.

Lee mena doo te Wurubuare ne won donoo
kenan dejele ne.”

19

¹ Keṅa pou wole nε, me nyii yeesa ṅaale adido
ṅba balan burum yeesa nε nyiaa,
“E lese Wurubuarε yele.

De Wurubuarε yena nyeeleere.

Ṇon te gyoorobiiri na don pou yεε ɔ wui.

² Nawolo nyi Wurubuarε ne di nombia ke gbεε
dɔɔ,
te kaboena mɔ.

ɔ te bu futooli alo dinaa ṅon ɔ ba mo

ɔ kafon nombia woleε tεele kei dɔɔ balan nε
fɔɔ.

Te lee mena keṅ ɔ ba koe Wurubuarε tewuleε
dɔɔ,

te Wurubuarε ne wɔṅ ɔ denjele tɔ kom nε.”

³ Keṅte ba besewɔ fae yeesa adido botɔɔ bela
nyiaa,

“E lese Wurubuarε yele.

Be ka too Babilɔn donɔɔ keṅ nε,

boalan keṅ nyɔɔse ta koro lan adido kek-
paakekpaa.”

⁴ Botɔɔ te kegyiise saobanaara ban, na wonise
banaara ban tisiwɔ bun te ba som Wurubuarε
ṅon ɔ kyaa ɔ gyooro gbeli dɔɔ nε te be sεεwɔ
nyiaa,

“E lese Wurubuarε yele. Amen.”

⁵ Keṅte yeesa ṅaale leewɔ gyooro gbeli keṅ
gyan nyiaa,

“Emεε Wurubuarε tewuleε pou,

ε lese ɔ yele.

Emεε ban pou ε ne yee Wurubuarε nε,

ε lese ɔ yele.

Balan ban be dana yele na balan yakaa nyiban pou,
 ε lese Wurubuarε yele.”

⁶ Botɔɔ te me nyii yeesa njaale adido nḡba balan burum baale yeesa nε bela. Yeesa nenan nkan yεε nḡba boo dinaa daale wuu la yaa ɔga kefae nε nyiaa,

“ε lese Wurubuarε yele.

Nawolo nyi de Gbenḡyoo Wurubuarε nḡon
 ɔ yεε don pou nyee e nε,
 nḡon ne diina gyoori.

⁷ ε yela ke yεε daa gyon na dεε nyanḡee
 na dεε lese Wurubuarε yele.

Nawolo nyi deban te lii nyi Nambu nḡon
 ɔ ba mo ɔ wose fa kedeesa nε ka kpeo alo.

Te alowɔle nḡon mɔ te desina ɔ wose see.

⁸ Be ta mo akaralεε ken ke dana kyee
 te ka woloseε nideli nε,
 kegba fa alowɔle nḡon nyi waa do.”

(Akaralεε ken seḡεε fa Wurubuarε balan nombia kpaakpaa nḡan bεε yεε nε.)

⁹ Kenḡe Wurubuarε kpilale nḡon yako man nyiaa, “Nmarase nyiaa, ‘Balan ban bɔɔ baake wɔ Nambu nḡon alowɔle weenεε tεε nε, ban na nyeebam.’ ” Te ɔ besewɔ yako man nyiaa, “Wurubuarε nɔɔwoya gbagba yena kenḡa.” ¹⁰ Botɔɔ te me tisiwɔ bun ɔ nawɔɔtεε nyi maa som e, te ɔ yako man nyiaa, “Naa yεε mena ya. Nawolo nyi man mɔ yεε Wurubuarε tobaale e, nḡba εmεε na n tebia ban pou de dana Kristo nombia nḡan ɔ ba lese wola daa man nideli nε. Mena dɔɔ Wurubuarε waagenḡ te kaboena nyi dεε som.”

Nawolo nyi anokoare kenj Yesu ba lese wola daa nɛ, kenj ne faa na ɔ balan donj te bɛɛ tale kolosi ɔ nombia.

Walanj non ɔ kyaa dɛɛkyɔŋ wolom non dɔɔ nɛ

¹¹ Kenjte me naawɔ na adido ta toro, te me kɛɛ na dɛɛkyɔŋ wolom nolo senɛɛ laa, na nolo kyaa ɔ dɔɔ. Walanj non ɔ kyaa ɔ dɔɔ nɛ yele yɛna nyi, “Walanj non ɔ dana anokoare, te ɔ bee di dekara ya.” Nawolo nyi ɔ ne di ɔ nombia na ke gbɛɛ, te ɔ ne yoo ɔ yoo mo na ke gbɛɛ.

¹² Na ɔ siabia yɛɛ nɔgba boalanj laakem nɛ, te ɔ wuuna gyooro kotɔtɔɔse burum. ɔ dana yele daale kenj bɔɔ nmarase gyakaa ɔ dɔɔ, kenj nolo ba gyen yele kenanj kpu na e ya. ¹³ ɔ doona kegba wurikyim daale kenj bɔɔ mo ke do fatabo man. ɔ yele kenj bɛɛ baake e yɛna nyi, “Wurubuare Nombii.” ¹⁴ Na Wurubuare adido yoonɔtɛna kyaa dɛɛkyɔŋse woloma dɔɔ be silana e. Ba doona akaralɛɛ kegbase kpaakpaa nyinjan, njan ayimɛɛ kamase be doo nɛ man ya. ¹⁵ Yoosila kenj ke yɛɛ sia na wɔle te kɛɛ bee nideli nɛ toɛɛ ɔ nɔɔman. Yoosila kenanj te waa mo yoo di tɛɛle kei balan pou dɔɔ. Waa yɛɛ donj na waa di gyoori tɛɛle kei balan pou dɔɔ, kenj ɔ be gyae waa wii be waranase ya. Te waa yela Wurubuare non ɔ yɛɛ donj pou nyee e nɛ, ka mo ɔ banj kum kenj wɔŋ ba denjele nideli, nɔgba mena kenj bɛɛ nmaase danbii lese ka lonj nɛ. ¹⁶ Te yele kenj bɔɔ nmarase gyakaa ɔ kegba na ɔ yii dɔɔ yɛna nyiaa,

“GYOONENJ POU GYOO,
NA GBENGYOONA POU GBENGYOO.”

17 Botɔɔ te me naa Wurubuare kpilale ɲolo seɲee weese man. Kenɲe ɔ fae yeese kenken baake gyebuse ban pou bee furufu adido ne nyiaa, “E kɔɲ kaa yilaa Wurubuare Dekpatakperere ɲon gyan, na e ke di weeneɲe ɲan ɔ be desina see ɲon ne. 18 E kɔɲ kaa kyonjii gyooneɲ na yoonɔɔtena kegyiise, na yoonɔɔtena ban bɔɔ yale yoo man ne naane. E kɔɲ kaa kyonjii deekyɔɲse na ban be kyaa be dɔɔ ne, na balan pou na gbenɲa na gyoorobia na balan ban be dana yele na balan yakaa nyiban pou naane.”

19 Kenɲe me naa wonembukum ɲon, na tɛele kei dɔɔ gyooneɲ na be yoonɔɔtena pou, na be te yilaa beɲe kɔɲ be kaa yoo na walan ɲon ɔ kyaa deekyɔɲ wolom ɲon dɔɔ ne, na ɔ yoonɔɔtena. 20 Mɔna be dii wonembukum ɲon, na dekara dekpenkpenjyɔɔre ɲon ɔ be yeɲe gyakolonɲ nombia wonembukum ɲon yele man ne dɔɔ. Nawolo nyi gyakolonɲ nombia kenɲa te ɔ moowɔ beo balan ban bɔɔ do wɔ wonembukum ɲon nso, te bɔɔ som bane ɲon bɔɔ maa wonembukum ɲon dinɔɔ man ne. Kenɲe be fuɲa wonembukum ɲonan, na ɔbɔnsam dekara dekpenkpenjyɔɔre ɲon na be sia fonɲe do boalan degyapaa ken keɲe kpaa ɲgba kpatakpela ne man. 21 Yoosila kenɲe doo walan ɲon ɔ kyaa deekyɔɲ wolom ɲon dɔɔ nɔɔman ne, kenɲe ɔ moowɔ koe balan akan ban pou, te gyebuse kaa wuuwɔ be naane dɔɔ te be dii ɲa ba kegyaebii.

20

Kulutooneɲ kakponɲ ɲan

¹ Kenṭe me naa Wurubuarɛ kpilale ṅolo te tisi lee adido ɔ ne koṅ. Ɔ dana safowaa keṅ beɛ mo toro boɔ kyilimkyilim keṅ ke taṅ ɔto ya nɛ, na agbaraagbaraa dinaa daale ɔ nyinmaa man.

² Botɔɔ te ɔ kyaṅa wonembukum dekpatakpere ṅon ɔ yeɛ ṅgba laṅaṅ nɛ doṅ man. ṅon yena benenṅ benenṅ dom ṅon beɛ baake e nyi yele wɔleere yaa ɔboṅsam nɛ. Kenṭe ɔ bake e see nyi waa doo botɔɔ kulutoonenṅ kakpoṅ (1,000).

³ Te Wurubuarɛ kpilale ṅon fuṅa e do boɔ keṅ ke taṅ ɔto ya nɛ man, te ɔ tɔɔ ke safowaa. Kenṭe ɔ moo kolo tɔ ke nɔɔ, na ɔ ba tekaa nyinṅ gbɛɛ ta beo balanṅ tɛɛle kei doo bela ya, kelii kulutoonenṅ kakpoṅ (1,000) ṅan ɔto. Kenanṅ wɔle na, baa bese lese e debanṅ kyomii daale bela.

⁴ Kenanṅ wɔle te me naa gyooro gbeɛɛ ṅaale bela. Na balanṅ banṅ be kyakɛɛ ṅe doo nɛ, yena balanṅ banṅ boɔ fa wɔ doṅ nyi baa di balanṅ nombia nɛ. Kenṭe ma besewɔ naa balanṅ banṅ boɔ kolosi Wurubuarɛ nombia ṅan, te boɔ di Yesu Kristo wose man adanseɛ doo boɔ keɛɛ ba nyeeya nɛ ba woya. Mena balanṅ kewɔ yena balanṅ banṅ be te buṅ som wonembukum ṅon ya, yaa bane ṅon boɔ maa wonembukum ṅon dinɔɔ man ya, te ba te sɛɛ mo nyi baa do wɔ wonembukum ṅon nso be tirinɔɔse doo yaa be nyinmaase doo ya nɛ. Mena balanṅ kewɔ foṅae lee yeṅ man, na banṅ na Kristo kedi gyoori kulutoonenṅ kakpoṅ (1000). ⁵ Kewɔ yena balanṅ gyanṅbatena banṅ boɔ tanṅbɛɛ foṅ lee yeṅ man. Woya akanṅ banṅ doo, boɔ gyae baa foṅ ya kelii kulutoonenṅ kakpoṅ (1000) ṅan ɔto pɛ. ⁶ Balanṅ banṅ be kpue balanṅ gyanṅbatena banṅ boɔ tanṅbɛɛ foṅ lee yeṅ man

ne, ban na nyebam te Wurubuarɛ siaman na, ayimɛɛ kamase be doo be man ya. Mena balan kɛwɔ doo, yen bolate ken be dana don be doo bela ya. Baa bese Wurubuarɛ na Kristo saese, na ban na Kristo ke di gyoori kulutoonen kakpon (1000).

Be te fun obonsam do boalan man

⁷ Kulutoonen kakpon (1000) nan wole ne, baa lese obonsam lee botoo ken boo to e do ne. ⁸ Waa ta beo tɛele kei doo yenan kamase balan pou, na waa yilaa wo fa yoo. Be yaanoole yɛɛ ngba epo nooman anasa ne. Tɛelese kenja te bɛɛ baake nyi Goge na Magoge. ⁹ Non na o balan yaaseewo gyoo tɛele kei doo pou, te be kilisi Wurubuarɛ balan na o donoo ken o ne gyae ke ne. Mona boalan leewo adido kon kaa kpa wo pou. ¹⁰ Kenje be funa obonsam non o ba beo wo ne do boalan degyapaa ken kɛɛ kpa ngba kpatakpela ne man. Botoo ken boo wulaa fun wonembukum non na dekara dekpenkpengyooɔre non do ne. Botoo te baa naa diyem nelim na ka weese kekpaakekpa.

Nombia kedi otomante

¹¹ Kenje me naa gyooro gbeli wolom dinaa dinaa daale, na walan non o kyaa ke doo ne. Te adido na ateta pou naalaawo o siaman, ken nolo na nolo te naa na bela ya. ¹² Te me naa balan ban pou be dana yele na balan yakaa nyiban ban boo yekee ne, na ba senɛɛ gyooro gbeli ken siaman. Botoo te be gyusu tona naale man. Kenje ba besewo gyusu tone ken bɛɛ baake ke nyi nyedon tone ne. Te be dii woya ban nombia, ngba mena ken boo nmarase ba wose

man nombia do tona ñan man ne. ¹³ Botoo te epo lese balan ban pou boo yem doo ke man ne deboo, te yen na woyadεε mo lese woya ban be doo be nyinmaa man deboo. Te be dii be man walan kamase nombia, ñgba mena ken boo ñmarase be nombia ayεεsa do tona ñan man ne. ¹⁴ Kenje be funja yen na woyadεε do boalan degyapaa dinaa ken man. Boalan degyapaa kei yena yen bolate ken. ¹⁵ Walan kamase ñon ba te naa o yele nyeedon tone ken man ya ne, bee funj otenate bo do boalan degyapaa ken man.

21

Adido wole na tεεle wole

¹ Kenan wole te me naa adido wole na tεεle wole. Adido gyan gbate na tεεle gyan gbate ken, na epo pou te ñaalaa. ² Botoo te me naa Gyerusalem donoo wole ken ke yeε Wurubuarε donoo ke ne, te tisi lee Wurubuarε gyan adido ne kon tεεle man. Wurubuarε te desina donoo kenan, ñgba mena ken bee mia alowole na o kaa gyanee na o baale ne. ³ Kenje me nyii woya ñaale kolosiwo kenken lee gyooro gbeli ken gyan nyiaa, “Nεnεε doo, Wurubuarε te tisi kon o kaa kyaa o balan man. Waa kyaa be man, na ban mo ka bese o balan. Wurubuarε gbagba waa kyaa be man, na waa bese be Wurubuarε. ⁴ Ñon Wurubuarε ne gyae la waa feefo be siasaran pou. Te yen yaa kewii, yaa walañsa kedi yaa weelen ba gyae ka tekaa kyaa botoo bela ya. Nawolo nyi aboo benεε ñan pou te lam.”

⁵ Botɔɔ te walaŋ ŋon ɔ kyaa gyooro gbeli ken dɔɔ nɛ yakowɔ nyiaa, “Ɛ kɛɛ! Nɛnɛɛ mɛɛ yɛɛ kpene kamase wɔle!” Kenɛte ɔ besewɔ yako maŋ bela nyiaa, “Ŋmarase nombia ŋan n ne nyii nɛ see, nawolo nyi ŋe yɛɛ anokoare, te kaboena nyi walaŋ kamase waa lɛɛ ŋa di.” ⁶ Te ɔ besewɔ yako maŋ nyiaa, “Te taŋ! Maŋ yena Alfa na Omega, kpene kamase gyaŋgbate na ɔtomante. Balan baŋ lonboanɛŋ na ko wɔ nɛ, maa kyee nyeedon lon ken fa wɔ na baa nyɔɔ, ken bɔɔ gyae baa tɔ kom ya. ⁷ Walaŋ kamase ŋon ɔ sem kenken te ɔ yoo di nombiakumɛɛ pou dɔɔ na, maa fa e abɔɔ kenja pou. Maa bese ɔtenate Wurubuare, na ŋon mɔ ka bese me bu. ⁸ Mɔna gyakolonɛna, na baŋ bɔɔ ne lɛɛ maŋ di ya, na baŋ bɛɛ yɛɛ nombia nkaraŋkaraŋ na baŋ bɛɛ koe balan na kafonɛna na ŋmeesɛnɛna, na banesomra na akɛɛɛtena pou dɔɔ, baa fun wɔ bo do boalan degyapaa ken kɛɛ kpaa ŋgba kpatakpele nɛ man. Kei yena yen bolate ken.”

Gyerusalem donɔɔ wɔle ken

⁹ Kenɛte Wurubuare kpilala nyetooro, baŋ nafa be dana kayeyɛɛ nombia nyetooro akan ŋan doo nyefalɛɛ nyetooro ŋan man nɛ, be man ŋolo kɔŋawɔ kaa kolosi na maŋ nyiaa, “Kɔŋ, na maa wola nɛŋ alowɔle ŋon. Ŋon yena Nambu ŋon wɛɛle ŋon.” ¹⁰ Kenɛte Wurubuare felin ŋon kaa gyoowɔ me man nideli, te Wurubuare kpilale ŋon moo maŋ gyu bula dinaa dinaa daale ken ka korɛɛ nɛ nyee man. Botɔɔ te ɔ yela me naa Gyerusalem donɔɔ wɔle ken ke yɛɛ Wurubuare donɔɔ ke nɛ, na ke te tisi lee

Wurubuare gyan adido ne kɔŋ tɛele man. ¹¹ Na Wurubuare gyoorobiiri te yeli donɔɔ kenan ne ŋalakee, ŋgba boe ken ke dana koyadon te bɛɛ baake ke nyi Gyasipa te kɛɛ ŋalakee ŋgba diiku nɛ. ¹² Na ba te ma dekyan dɔɔlon dɔɔlon daale kilisi donɔɔ kenan, te ke dana anaanɔɔse kufu ala. Na Wurubuare kpilala kufu bala ne kɛɛ na anaanɔɔse ŋan dɔɔ. Ba te ŋmarase Iserae akpaŋalanse kufu ala ŋan yela gyakaa anaanɔɔse ŋan pou dɔɔ. ¹³ Dekyan ken dana yenaase anaara, te anaanɔɔse atooro mɔ doo yenan kamase man. Anaanɔɔse atooro doo weese dɛɛlee, te atooro mɔ doo weese dɛɛyalaɛ. Atooro doo ado, te atooro mɔ doo ata. ¹⁴ Boya kufu ala te ba moowɔ see dekyan ken be kilisi donɔɔ ken nɛ mokɔɔ, te be ŋmarase Nambu ŋon kpilala kufu bala ban yela gyakaa boya ŋenan dɔɔ.

¹⁵ Na Wurubuare kpilale ŋon ɔ be kolosi na man nɛ, dana dan ken bɔɔ mo kɔba yayam yɛɛ ke te bɛɛ mo maa abɔɔ nɛ. Ken te waa mo maa donɔɔ ken, na ka anaanɔɔse ŋan na ka akyanse ŋan pou. ¹⁶ Donɔɔ ken ɔfalabon na ke dɔɔlon pou yɛɛ kyɛkyɛɛ. Wurubuare kpilale ŋon moo ɔ dan ken maa donɔɔ ken dɔɔlon man na, ke gyae ke yɛɛ ŋgba maelese kakpon dokolon na yaale nɛ (1,500). Donɔɔ ken dɔɔlon na kɔ ɔfalabon na kɔ ɔkooron pou yɛɛ kyɛkyɛɛ. ¹⁷ Wurubuare kpilale ŋon maa donɔɔ ken dekyan ken ɔkeeren man na, na ke yɛɛ nawɔɔɔɔse sɔŋononse akpen ala na kufu looro.

¹⁸ Boe kpaakpaa ken bɛɛ baake ke nyi Gyasipa nɛ, te ba moowɔ ban dekyan ken. Te kɔba yayam

gbagba keŋ kee ŋalakee ŋgba diiku ne, te ba moowo baŋ donoo kenan. ¹⁹⁻²⁰ Boya kpookpoo kpaakpaa nyiŋan ŋan ŋe dana koyadoŋ te ŋe dana kyeo ne, te ba moowo see dekyan keŋ be kilisi donoo keŋ ne mokoo.

Boe gyanɔgbate keŋ yena Gyasipa,
 alate yena Safire,
 te atoorote yena Agate
 te anaarate yena Emeradi
 te anonte keŋ yena Oniki
 te loorote yena Kanelia
 te nyetoorote yena Kirisolite
 te gyanaarate yena Berile
 te kadaalete yena Topasi
 te kufute yena Kirisopase
 te kufudaalete yena Yasinti
 te kufu alate yena Ametisiti.

²¹ Kegyanase kufu ala te ba moowo yee anaanooŋse kufu ala ŋan pou. Kegyanɔ dinaa dokolon te ba moowo yee denanoo kamase. Te ba moo kɔba yayam gbagba keŋ ne naa ŋgba diiku ne, yee donoo keŋ abɔntere dinaa keŋ.

²² Ma te naa Wurubuare ɔsom deni dinaa daale donoo kenan man ya. Nawolo nyi na de Gbenɔyoo Wurubuare doŋ pou nyee ŋon, na Nambu ŋon kyaa botoo keŋ balan na som wo yenan kamase. ²³ Bee tekaa hia nyi weese yaa gyaalan dee lee donoo kenan man ya. Nawolo nyi Wurubuare gyoorobiiri keŋ ne ŋmanee la botoo, te Nambu ŋon yena ke kanea. ²⁴ Mena keŋmanee kenan man te teelee kei doo balan pou baa naa ta, te teelee kei doo gyoonen mo baa mo ba wosekenyiŋ koŋ donoo kenan man.

²⁵ Baa toro donṣṣo kenan̄ anaanṣṣe ṣan see, ken̄ ḃṣṣo gyae baa tṣ ṣa korakora ya. Nawolo nyi ditin̄t̄eε be gyae ke kyaa donṣṣo kenan̄ man ya. ²⁶ Debiise pou balan̄ baa mo be gyoorobiiri na ba wosekenyin̄ kṣṣṣo donṣṣo kenan̄ man. ²⁷ Mṣna kpene kamase ken̄ ke dana ayimeε ne be gyae ka gyoo donṣṣo kenan̄ man ya. Walaṣṣo kamase ṣon mo ṣ ne yeε nombiakumεε, yaa desṣṣo nombia yaa ṣon ṣ ne dii akereε ne, be man ṣolo na ṣolo be gyae waa gyoo donṣṣo kenan̄ man ya. Mṣna balan̄ ban̄ ḃṣṣo ṣmarase ba yela do Nambu ṣon nyeedon̄ tṣne ken̄ man ne, ban̄ baagen̄ ne gyae la baa gyoo donṣṣo kenan̄ man.

22

¹ Ken̄te Wurubuarε kpilale ṣon wola man̄ boṣṣo ken̄ ka lon̄ ne fa nyeedon̄ ne, na ke yeε gelen̄gelen̄ te keε ṣalakee ṣgba diiku ne. Na lon̄ kenan̄ na lee bo Wurubuarε na Nambu ṣon gyooro gbeli ken̄ t̄eε. ² Lon̄ ken̄ dṣṣṣo bo na abṣntere dinaa ken̄ ke doo donṣṣo ken̄ nsana nsana ne. Nyeedon̄ dan̄ seṣṣe boṣṣo ken̄ din̄gyin̄ na din̄gyin̄. Dan̄ kenan̄ na see bia betabokufuala kulutoo dokolon̄ man. Kei nawolo baa nyi gyaalan̄ kamase man na, keε see bia. Te ke faaren̄se mo te beε mo kyṣ t̄eεle kei dṣṣo balan̄ kawese pou. ³ Kpene kamase ken̄ Wurubuarε ne kṣle ne, be gyae ke kyaa donṣṣo kenan̄ man ya. Wurubuarε na Nambu ṣon gyooro gbeli gyae kedoo donṣṣo kenan̄ man, te ṣ tewulεε mo baa som e. ⁴ Baa naa Wurubuarε na be sia, te ṣ yele gyae ke gyakaa be tirinṣṣo dṣṣo. ⁵ T̄eε be gyae ke yu botṣṣo bela ya. Te ḃṣṣo gyae baa hia kanea

yaa weese mɔ botɔɔ ya, nawolo nyi de Gbenɔgyoo Wurubuare ne gyae la waa yee ba kenmanjee. Te baa di gyoori mɔ kekpaakekpaa.

⁶ Kenɛte Wurubuare kpilale ɲon yako man nyiaa, nombia kenɛa yee anokoare kenɛ kaboena nyi walaɲ kamase waa lee ɲa di. De Gbenɔgyoo Wurubuare ɲon ɔ ba mɔ ɔ felɲ do wa akpenkpengyɔɔra man ne, kpila na manɲ nyi me kaa lese nombia ɲan ɲe gyae ke kɔɲ weeya kenɛa man ne wola ɔ balanɲ.

Yesu ne kɔɲ

⁷ Yesu kpa e tei nideli, be gyae ke di weeya ya maa kɔɲ. Walaɲ kamase ɲon waa di nombia ɲan mɔɔ lese wola ɲon tone kei man dɔɔ ne, ɲon na nyeebam.

⁸ Manɲ Gyɔn mɔ yena walaɲ ɲon mɔɔ nyii nombia kenɛa pou te mɔɔ naa ɲa na me sia. Me ke nyii ɲa na ma kena ɲa wɔle ne, me tisiwɔ bunɲ Wurubuare kpilale ɲon ɔ ba lese ɲa wola man ne nawɔɔte nyi nafa maa som e. ⁹ Mɔna ɔ yako man nyiaa, “Na yee mena ya. Nawolo nyi manɲ mɔ yee Wurubuare tobaale e, ɲgba emee na n tebia Wurubuare akpenkpengyɔɔra banɲ, na banɲ pou be dana mena tone kei man nombia nideli ne. Mena dɔɔ Wurubuare waagenɲ te kaboena nyi dɛe som.” ¹⁰ Kenɛte ɔ yako manɲ nyiaa, “Na weese nombia ɲan bɔɔ yako see tone kei man ne ya, nawolo nyi debanɲ kenɛa nombia kenɛa pou gyae kekɔɲ ne ta benaa. ¹¹ Walaɲ ɲon ɔ kpa nombiakumee te waa yee na, waa gyakaa ɔ nombiakumee keyee dɔɔ. Walaɲ ɲon mɔ ɔ kpa nombia nkaranɲkaranɲ te waa yee na, waa gyakaa

ɔ nombia nkarankaraŋ keyee doo. Walaŋ ñon
 ɔ ne yee nombia kpaakpaa na, waa gyakaa ɔ
 nombia kpaakpaa keyee doo. Te walaŋ ñon mo
 ɔ kyaa keŋ ayimee be doo ɔ man ya ne, waa
 yee kakyeŋ kyaa mena.” ¹² Keŋte Yesu besewo
 yako nyiaa, “E kee! Be gyae ke di weeya ya maa
 koŋ. Me koŋ na, maa to walaŋ kamase kom ñgba
 mena keŋ kaboena nyi maa to e lee tom keŋ
 ɔ be yee ne doo. ¹³ Maŋ yena Alfa na Omega.
 Siamante na wolete, gyan gbate na otomante.”
¹⁴ Emee baŋ e ne faafo e kegbase na e ke nyiŋ
 gbæe koŋ nyeedoŋ daŋ keŋ gyaŋ, na e ke nyiŋ
 gbæe mo denanoo keŋ man gyoo donoo dinaa keŋ
 man ne, emee na nyeebam. ¹⁵ Mona baŋ baa
 doo donoo keŋ nooman ne, baŋ yena baŋ bæe
 yee nombia nkarankaraŋ, na ñmeesentena na
 kafontena na baŋ bæe koe balan, na baŋ bæe som
 bæeneŋ na baŋ bæe gyae akere te bee di akere
 ne. ¹⁶ Keŋte Yesu besewo yako nyi, “Maŋ kpila na
 me kpilale e gyaŋ nyi ɔ kaa yako nombia keŋa fa
 Kristotena baŋ. Ma lee gyoo Defidi duuluŋ man.
 Maŋ yena nebo kyolobii ñon ɔ ne ñalakee nideli
 ne.”

¹⁷ Te Wurubuare felin ñon na alowole ñon
 yakowo nyiaa, “Koŋ!” Walaŋ kamase ñon ɔ
 ne nyii nombia keŋa ne, ñon mo waa yako nyi
 “Koŋ.” Walaŋ kamase ñon loŋboaneŋ na ko e
 na, waa koŋ. Te walaŋ kamase ñon mo ɔ gyae
 na, waa koŋ na ɔ kaa nyoo nyeedoŋ loŋ keŋ
 Wurubuare na mo fa balan yakaa ne.

Nombii Otomante

18 MEE faree walaŋ kamase ŋon ɔ ne nyii nombia ŋan boɔ yako see tɔne kei man ne nyiaa, akpaa ŋolo da mo kolo kpu nombia keŋa man na, Wurubuaɛ waa yela kayeyee ŋan pou doo tɔne kei man ne ke koŋ ɔ doo. 19 Mena mo te akpaa ŋolo da lese kolo lee nombia ŋan boɔ yako see tɔne kei man na, Wurubuaɛ waa lese ɔ dedii lee nyeeɔŋ dan keŋ, na Wurubuaɛ donɔɔ keŋ ɔ be yako ke nombia tɔne kei man ne man. 20 Yesu ŋon ɔ be di adanseɛ nyi nombia keŋa pou yee anokoare ne kpa nyiaa, “Be gyae ke di weeya ya maa koŋ” Te maŋ mo sɛɛwɔ nyi, “Amen. De Gbeŋgyoo Yesu, koŋ.” 21 De Gbeŋgyoo Yesu waa mo ɔ bereɛ boele Wurubuaɛ balan pou, na waa seŋ be wɔle. Amen.

**WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA
NŌŌKEBAKESEE WŌLE
Delo: WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA
NŌŌKEBAKESEE WŌLE New Testament**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Delo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

80e9f745-c10c-5e3f-94bb-9d65aa1a1b11